

Kooste Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta saapuneista lausunnoista ja mielipiteistä

Yhteenvedosta on tietosuojasyistä poistettu yksityishenkilöiden nimet ja muut yksityiselämää koskevat tiedot, kuvat ja kuviot, tarkemmat kiinteistö-, kartta-, ja yhteystiedot, erityisesti suojeltavia lajeja koskevat tiedot sekä lausuntojen johdantotekstit, joissa on referoitu nähtävillä ollutta arviointiselostusta. Alkuperäiset versiot lausunnoista ja mielipiteistä mahdollisine liitteineen on toimitettu hankkeesta vastaavan käyttöön.

Lausunnot on esitetty alla lausunnonantajan mukaan aakkosjärjestyksessä ja mielipiteet satunnaisessa järjestyksessä.

1 Lausunnot

1.1 Caruna Oy

Caruna Oy:n nykyinen sähköjakeluverkko

Aittovaara-Pyhänselkä 400 + 110 kV sähkönsiirtolinjan reitillä sijaitsee Carunan 110 kV:n voimajohdot Pyhänselkä-Ylikiiminki ja Pyhänselkä-Pälli sekä 20 ja 0,4 kV jakeluverkkoa oheisen liitteen 1 mukaisesti, missä ilmajohdot on esitetty yhtenäisellä viivalla ja maakaapelit katkoviivalla. Punaisella viivalla on esitetty 110 kV johto. 20 kV:n johdot on merkitty kuvaan sinisellä ja 0,4 kV:n johdot vihreällä viivalla. Hankkeen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva sähköverkko, joka voi jäädä hankkeeseen liittyvien rakentamistoimenpiteiden alle. Hankkeen rakennuttajan tulee pyytää Caruna Oy:ltä hankkeen rakentamistoimenpiteiden alle jäävien johtojen ja laitteiden siirtämistä hyvissä ajoin ennen hankkeen rakentamisen aloittamista.

Carunan voimajohdoille on lunastettu käyttöoikeuden rajoitus liitteen 2 poikkileikkauskuvien 1, 2 ja 3 mukaisesti. Johtoalueelle ei saa sijoittaa ilman voimajohdon omistajan lupaa maanpäällisiä tai maanalaisia rakennuksia tai rakennelmia. Johtoalueella tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee aina pyytää Carunalta erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla rakennelma, rakennus, tie tai katu, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi jo osoitettu kaavassa. Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuuskäsitteet, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan tulee voimajohdon kannalta ottaa huomioon. Risteämälausuntopyynnön voi lähettää osoitteeseen alueverkko@caruna.fi.

Siirtokustannusten jako

Tarvittavat johtosiirrot tehdään Carunan toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä reitti.

Muuta huomautettavaa

Yleisellä tasolla Caruna Oy suhtautuu myönteisesti 400+110 kV voimajohtoratkaisuun, joka toteutessaan parantaisi alueen suurjännitteisen sähköverkon kehittämismahdollisuuksia. Caruna Oy:llä ei ole huomautettavaa YVA-selostukseen liittyen.

4.4.2025

1.2 Fingrid Oyj

Kiitämme lausuntopyynnöistä. Fingridillä ei ole varsinaisesti lausuttavaa YVA-selostuksesta. Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johto-alueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen ris-teämäläusunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Muiden kuin Fingridin omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voima-johtojen omistajilta.

Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

1.3 Juopulin kyläyhdistys ry

Aittovaara-Pyhänselkä-voimalinjahankkeen arviointiselostuksessa on Juopulin osalta puutteellisia tietoja useammassa eri kohdassa. Tässä muutamia esimerkkejä puutteista. Koko Juopulille sijoittuvan voimajohtohankesuunnitelma-alueella välillä B-C-D elää paljon uhanalaista ja myös erittäin uhanlaista eläin-, kasvi- ja lintulajistoa. Täällä on arviointiselostuksen tuloksista poiketen myös esimerkiksi suurpetoja ja metsäkanalintuja sekä pääskysiä. Juopulilla on myös kaksi moottorikelkkareittiä ja läpi kylän kulkeva latuverkosto. Juopulin alueen tärkeää vapaa-ajan harrastusmahdollisuuskattavuutta ei ole myöskään huomioitu sen oikeassa mittakaavassa. Juopulilla liikkuu läpi vuoden todella runsaasti erilaisia vapaa-ajan harrastajia kuten metsästäjiä, kalastajia, marjastajia, sienestäjiä, kuntoliikkuja, retkeilijöitä, pyöräilijöitä sekä luontoa, eläimiä ja lintuja tarkkailevia ihmisiä. Heille Juopuli ja sen tarjoamat kattavat metsätieverkostot tuovat monipuolisen ja ainutlaatuisen mahdollisuuden päästä luontoon myös esteettömästi. Voimajohtohanke tuhoaisi uhanalaista lajistoa ja veisi luonnon rauhan ja ainutlaatuisen virkistysmahdollisuuden.

Fingridin Petäjäkoski–Nuojuankangas-voimalinja vie Juopulilta jo todella paljon metsätalous-, maisema-, marjastus-, sienestys-, metsästys-, vapaa-ajan ulkoilu- ja liikkumisalueita sekä eläinten ja linnuston elin- ja kulkualueita alleen. Juopulille suunnitelluilla voimalinja-alueilla on hyvin monipuolinen eläimistö ja linnusto, johon kuuluu myös paljon uhanalaista lajistoa.

Jos Tuulialfan suunnittelema pidempi voimajohtovaihtoehto VE2 (Aittovaara–Pyhänselkä A-G) toteutuisi VE1 Aittovaara–Vuotto-suunnitelman sijaan, se veisi Juopulilta entistä enemmän arvokkaita luonto-, eläin-, lintu-, kasvi-, metsästys-, marjastus-, sienestys-, kalastus-, ulkoilu- ja vapaa-ajan sekä metsätalouden maita alleen. Vuotosta (välillä B-C) kulkisi kaksi voimalinjaa vierekkäin, mikä veisi alleen todella laajan alueen, joka sijoittuu hyvin lähelle Juopulin- ja Heikkilänjärven sekä Uumanselän vesistö-, pohja- ja virtavesialueita.

Tuulialfan Aittovaara–Pyhänselkä pidempi VE2 voimajohtosuunnitelman vaihtoehto kulkisi erkaantuen Petäjäkoski–Nuojuankangas-voimajohtoreitiltä välillä C-D Juopulilla täysin neitseellisen ja voimajohtolinjoja vailla olevan alueen halki. Tämä alue on tärkeä metsästys-, marjastus-, sienestys- ja muun vapaa-ajan liikkumisen alue.

C-D-välillä on myös kosteikko ja se suunniteltu reitti kulkee tulva-alueella. Tällä alueella elää paljon uhanalaista lajistoa. C-D-alue on myös tärkeä muuttolintujen muuttoreitti- ja elinaluetta sekä riistalintujen elin- ja soidinaluetta. Uhanalaista lajistoa elää alueella myös runsaasti.

Tuulialfa Oy:n Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen suunnitelma kulkee laajalla alueella Oulun Ylikiimingissä. Kun tarkastelimme lausuntopyynnön saaneiden listaa, huomasimme,

4.4.2025

että voimajohtohankesuunnitelman alueella on aktiivisia ja toimivia yhdistyksiä, joiden nimeä ei ole lausuntopyyntölistalla. Miksi lausuntopyyntöä ei ole lähetetty kattavasti kaikille alueella vaikuttaville tahoille? Listalta puuttuvat muun muassa Nuorittan nuorisoseura, Jokikokon kylätoimikunta, Vepsänkyläläiset ry, Kiiminkijoen kalatalousalue/Kiiminkijoki ry, Ylikiiingin kalastuskunta ja Juopulinjärvi Kuntoon ry, jotka ovat merkittäviä toimijoita laajalla alueella voimajohtoreittisuunnitelmaa. Olemme huolissamme siitä, että kaikkien voimajohtohankealueella vaikuttavien yhdistysten ääni ei tule kuuluksi ja näin eivät myöskään kaikki tärkeät asiat tule välttämättä huomioiduksi ja tietoon. Voimajohtohankealueella vaikuttavissa yhdistyksissä on henkilöitä, joilla on alueella elävien ihmisten tapaan paras näkemys ja tietämys alueen asioista.

Toivomme, että Tuulialfa Oy:n Aittovaara-Pyhänselkä-voimalinjahankkeessa mietitään tarkasti ja laajasti erilaisia vaihtoehtoja ja vaikutuksia ja tehdään puolueetonta sekä laajamittaista selvitys- ja tutkimustyötä. Syytä on myös tarkastella sitä, onko tämä voimajohtohanke edes tarpeen. Ainoa toteutettava kelpoinen vaihtoehto on linja VE1 eli Vuottoon saakka.

1.4 Kiimingin paliskunta

Porotalousselvitys ja Paliskuntain yhdistyksen lausunto käsittelevät Aittovaara-Pyhänselkä 400 + 110 kV voimajohtohanketta kattavasti ottaen niissä huomioon hankkeen eri vaikutukset paliskuntien poronhoitoon.

Kiimingin paliskunta käsittelee tässä lausunnossaan ainoastaan em. voimajohdon rakentamisen- ja käytönaikaisesta mahdollisista vaikutuksista Kiimingin paliskunnan poronhoitoon. Kiimingin paliskunta ei tässä lausunnossaan lähde käsittelemään hankkeen vaikutuksia muutoin kuin porojen laidunnuksen ja vaelluksen suhteen aiheutuvista muutoksista Kiimingin paliskunnan poronhoitoon.

Voimajohdon rakentamis- ja käytönaikaisella vaikutusalueella laiduntaa n. kolmannes Kiimingin paliskunnan poroista laidunkierroon mukaisesti (kesä-, syys-, ja talvilaidun alueet). Osa porojen kesälaidun- ja vasoma-alueista sijaitsee voimajohtohankkeen vaikutusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Kyseisellä vasomaisalueella tapahtuva rakentaminen muokkaa ja häiritsee porojen kannalta ympäristöä niin että porojen laiduntaminen häiriintyisi, aiheuttaen mahdollisesti muutoksia porojen vasoma-alueen käytössä niin, että porot joutuisivat hakemaan uusia alueita vasomaisajalle. Paliskunta arvioi että hankkeen myötä porojen hakeutuminen nykyiseltä vasoma-alueelta muualle luontainen laiduntamisen kulku alueella häiriintyy ja aiheuttaisi paliskunnalle kohtuutonta lisätyötä vasojen merkkauksen suhteen. Myös syys- ja talvilaidunalueilla rakentamisen vaikutus olisi samansuuntainen. Voimalinjan rakentamisen vaikutusalueella sijaitsee kolme pyynti/erotusaitaa, Ojalan-, Saarisuon- ja Perttulan aidat. Em. mainituissa pyynti- ja erotusaidoissa käsitellään syksyisin alueen porot. Kokonaisuudessaan Kiimingin paliskunnan kyseisellä alueella porojen laidunkierroon ja luontaisten kulkureittien häiriintyminen aiheuttaisi paliskunnalle kohtuuttomasti lisätyötä niin kesä-, syys- ja talviaikaan. On mahdollista että porot voivat alkaa väistää hankkeen vaikutuksien myötä myös syksy/talvi-aikaisen pyynti/erotus aidoista muille alueille. Lisäksi naapuripaliskuntien porojen kulkeutumisen riski kasvaa varsinkin talviaikaan Kiimingin paliskunnan alueelle tai jopa poronhoitoalueen ulkopuolelle voimajohdon (400-110 kV) vuoksi (kelkkaurat). Tämäkin aiheuttaa paliskunnalle lisätoimia ja tuo omalta osaltaan lisäkustannuksia paliskunnalle.

Voimajohdon kokonaisvaikutuksia paliskunnan poronhoidolle on vaikea arvioida tarkasti ennalta miten porot käyttäytyvät hankkeen vaikutuksesta. Kokonaisvaikutukset tulee kompensoida paliskunnalle toteutuneiden haitta vaikutusten kokonaisvaltaisten kustannuksien mukaan.

4.4.2025

1.5 Luonnonvarakeskus Luke

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riisitalajeihin.

On hyvä, että hankkeessa on toteutettu ohjelmavaiheen jälkeen myös metsäkanalintukartoitus. Linnustokartoituksista kerrotaan, että pellot, tiet, ojikut, turvekankaat, ojitetut suot, avohakkuualat ja tasaikäiset talousmetsät jätettiin kartoitusten ulkopuolelle. Luke huomauttaa, että monet lajit (myös tässä mainitut direktiivilajit) käyttävät mm. myös talousmetsiä elinympäristönään.

Selostuksessa todetaan, että sähkönsiirtoreitti ei sijoitu mahdollisen susireviirialueen ydinkohtaan. Luke huomauttaa, että hankkeessa tehdyillä selvityksillä ei voida varmuudella poissulkea ydinreviirille sijoittumista.

Selostuksessa kerrotaan, että Vepsänjoki voisi mahdollisesti toimia saukon elinympäristönä, jolloin on mahdollista, että rakentamisen aikainen toiminta voi häiritä lisääntymistä. Saukko on liitteen IV(a) laji, jolloin sen lisääntymiseen kohdistuvaa häiriötä ei tule syntyä. Näiltä osin on hankkeen jatkosuunnittelussa syytä selvittää lievennyskeinoja.

Selostuksessa todetaan, että alueella on jo entuudestaan tiestöä ja voimalinjoja, jolloin tuulivoimahankkeen sähkönsiirrosta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä lisävaikutuksia. Luke huomauttaa, että tämän hankkeen mm. elinympäristöä pirstova vaikutus tulee jo olemassa olevien rakenteiden lisäksi.

Hankkeen yhteisvaikutukset voivat vähintäänkin alueellisesti aiheuttaa merkittävää haittaa alueen poronhoidolle. Vaikutusten arviointiin liittyy kuitenkin suurta epävarmuutta sekä ajallista ja paikallista vaihtelua. Haitallisten vaikutusten lievennyksessä on jatkossakin keskeistä hanketoimijan ja paliskuntien välinen avoin vuoropuhelu sekä asioista sopiminen koko hankkeen elinkaaren ajan.

On kuitenkin huomioitava, että mikäli hankkeen vaikutusten arviointi (yllä kuvattu avoin vuoropuhelu) ja seuranta vievät merkittävästi poronhoitajien aikaa ja resursseja, muodostaa se ylimääräisen hankkeen aiheuttaman haitallisen vaikutuksen poronhoidolle, joka on myös syytä huomioida.

Laidunten pirstoutumisen osalta on myös syytä huomioida, että mahdollisuus laidunten käytön mukauttamiseen poronhoitoympäristön muuttuessa on yksi keskeisistä tekijöistä poronhoidon sopeutumiskyvyn kannalta. Sen vuoksi myös tällä hetkellä vähemmällä käytöllä olevat alueet voivat olla merkittäviä.

Selostuksessa kerrotaan, että Mustasuo-Tynnyrikorven hankkeeseen liittyy myös aurinkovoiman tuotantoa, ja sillä ei arvioida olevan merkittäviä yhteisvaikutuksia voimajohtohankkeen kanssa. Luke huomauttaa, että aurinkovoima-alue poistuu esim. porojen käytöstä kokonaan aitaamisen vuoksi, jolloin elinympäristöä menetetään ja se muuttuu. Tämä tulee huomioida mahdollisissa yhteisvaikutuksissa.

Voimalinjojen jokien, purojen ja muiden uomien ylittämistä tulisi hankkeen jatkosuunnittelussa välttää, mutta jos niitä tehdään, ne on toteutettava siten, ettei muodostu pysyviä eikä tilapäisiä vaellusesteitä.

Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että monet lajit (myös tässä mainitut direktiivilajit) käyttävät mm. myös talousmetsiä elinympäristönään, näiden alueiden jättäminen pois luontokartoituksista lisää vaikutustenarviointiin epävarmuutta. Selostuksessa kerrotaan, että Vepsänjoki voisi mahdollisesti toimia saukon elinympäristönä, jolloin on mahdollista, että rakentamisen aikainen toiminta voi häiritä lisääntymistä. Näiltä osin on hankkeen jatkosuunnittelussa syytä selvittää lievennyskeinoja. Luke näkee, että hankkeen yhteisvaikutusten arviointi on myös tulevaisuudessa tärkeää. Hankkeen yhteisvaikutukset voivat vähintäänkin alueellisesti aiheuttaa merkittävää haittaa alueen poronhoidolle. Haitallisten vaikutusten

4.4.2025

lievennyksessä on jatkossakin keskeistä hanketoimijan ja paliskuntien välinen avoin vuoropuhelu sekä asioista sopiminen koko hankkeen elinkaaren ajan. On kuitenkin huomioitava, että mikäli hankkeen vaikutusten arviointi (yllä kuvattu avoin vuoropuhelu) ja seuranta vievät merkittävästi poronhoitajien aikaa ja resursseja, muodostaa se ylimääräisen hankkeen aiheuttaman haitallisen vaikutuksen poronhoidolle, joka on myös syytä huomioida. Voimalinjojen jokien, purojen ja muiden uomien ylittämistä tulisi hankkeen jatkosuunnittelussa välttää, mutta jos niitä tehdään, ne on toteutettava siten, ettei muodostu pysyviä eikä tilapäisiä vaellusesteitä.

1.6 Metsähallitus

Hankealueelle ja sen tuntumaan sijoittuvat Metsähallituksen hallinnoimat suojeluun varatut alueet sijaitsevat Iso Matinsuon – Joutensuon alueella, jossa olemassa oleva johtoalue levenisi 36 metriä (VE2). Iso Matinsuon – Joutensuon kokonaisuuteen liittyy suoraan myös Räkäsuon Natura-alue (FI1106602, SAC/SPA), joka sijaitsee lähimmillään n. 2,5 km päässä hankealueesta. Suurin osa Räkäsuon alueesta on Metsähallituksen hallinnassa.

Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen kiinteistöjen sekä vastuullaan olevien, uhanalaisten lajien suojelun näkökulmasta.

Vaikutukset Natura- ja luonnonsuojelualueisiin

Iso Matinsuon – Joutensuon alueella (VE2) suunniteltu 400 + 110 kV voimajohto on tarkoitus rakentaa olemassa olevan 110 kV voimajohdon kanssa samaan johtokäytävään. Arviointiselostuksen mukaan nykyistä johtokäytävää pitäisi laajentaa n. 36 metriä, ja johtoalueen kokonaisleveydeksi tulisi n. 82 metriä. Suunniteltu voimajohto sijoittuu ja sivuaa valtion suojelutarkoituksiin varattuja alueita Iso Matinsuo, Joutensuo ym. (494-403-54-97, 494-403-54-24); Iso Matinsuon suokokonaisuus (494-403-108-0) ja Räkäsuo (494-403-199-1), jotka tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaisiksi suojelualueiksi. Lisäksi suunniteltu voimajohto sijoittuu ja sivuaa yksityisiä luonnonsuojelualueita samalla suoaluekokonaisuudella, joka on maakuntakaavassa osoitettu SL-merkinnällä.

Selostuksen mukaan hankkeen rakentamisaikaiset vaikutukset luonnonsuojelualueille arvioidaan korkeintaan vähäisiksi kielteisiksi ja käyttövaiheen vaikutukset kohtalaisen kielteisiksi. Metsähallituksen mukaan vaikutukset Iso Matinsuon – Joutensuon suojelualueille ovat suuremmat kuin mitä arvioinnissa on esitetty, eli puuston poiston, voimalinjan rakentamisen ja voimalinjan vaikutukset ovat vähintäänkin kohtalaisia.

Metsähallituksen hallinnoima Räkäsuon Natura 2000 -alue (SAC/SPA-alue, FI1106602) kuuluu samaan suoaluekokonaisuuteen ja sijoittuu lähimmillään noin 2,5 kilometrin etäisyydelle voimajohtoreitistä.

Selostuksen mukaan ”Räkäsuon Natura 2000 -alueeseen (SAC/SPA-alue, FI1106602) ei arvioida syntyvän rakentamis- tai käyttövaiheen aiheuttamia vaikutuksia Räkäsuon suojeluperusteena oleville luontotyypeille etäisyyden vuoksi. Voimajohto rakennetaan toisen voimajohdon rinnalle, joten se ei pirsto alueen jo olemassa olevia ravinnonhankinta- tai pesimäalueita. Rakentamisvaiheella ei arvioida olevan vaikutusta myöskään Natura-alueen linnustoon.” Metsähallitus huomauttaa, että käyttövaiheen vaikutukset Natura-alueen linnustoon on esitetty ja perusteltu epäselvästi. Natura-tarvearviossa kuitenkin suositellaan voimajohdon ukkosenjohtimen merkintää törmäysriskin vähentämiseksi, mitä Metsähallitus pitää hyvänä.

Selostuksen mukaan ”yhteisvaikutuksia oletetaan syntyvän, mikäli jollain toisella hankkeella olisi vaikutuksia suojeluperusteina mainittuun uhanalaiseen lajiin. Vaikutukset on tunnistettu myös läheisten Mustasuo-Tynnyrikorven ja Aittovaaran tuulivoimahankkeiden sekä Herva-Nuojuankankaan ja Aurora

4.4.2025

Linen voimajohtohankkeiden osalta eikä Natura-alueille (Kiiminkijoki, Räkäsuo) aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka voisivat merkittävästi heikentää niiden suojelun perusteena olevia luontoarvoja." Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, mutta kiinnittää huomiota siihen, että selostuksessa tai pesimälintuselvityksen viranomaisliitteessä ei ole esitetty päätelmälle perusteluja.

Arvioinnin mukaan Natura- ja luonnonsuojelualueille kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää käsittelemällä reunavyöhykkeen puustoa huomioiden suojeluperusteena olevat luontotyypit. Esimerkiksi pyritään ensisijaisesti kaatamaan vain lunastusmitan ylittävät puut ja kaadetut puut jätetään maapuiksi. Metsähallitus katsoo, että edellä mainitut lieventämistoimenpiteet tulee olla voimalinjan rakentamisen ehtona.

Lisäksi Metsähallitus kiinnittää huomiota siihen, että suunniteltu voimalinja ylittää Kiiminkijoen Natura 2000 -alueeseen (SAC, FI1101202) kuuluvia jokiuomia kaikkiaan 10 kohdasta ja sivuaa (alle 1000 m) neljästä kohdasta siihen lukeutuvia järvi-, joki- ja lampielinympäristöjä. Selostuksessa ja Kiiminkijoen Natura-tarvearviossa vaikutusmekanismina voimajohtokäytävällä sijaitsevan rantapuuston ja -pensaiston raivaamisen vaikutusta Natura-alueen luontotyypeille ei ole paikoin tunnistettu tai vaikutukset on perusteltu puutteellisesti. Haitallisten vaikutusten yhtenä lieventävänä toimenpiteenä esitetään kuitenkin rantapuiden säästämistä, mitä Metsähallitus pitää tärkeänä paitsi vesiekosysteemien kannalta, myös kulkuyhteyksien muodostajana voimajohtokäytävän läpi.

Vaikutukset linnustoon

Arvioinnin mukaan vaikutukset linnustoon todettiin tarkasteluvälillä Selkä-Tiilikka (VE2) suuriksi. Eteläosan suoalueen läpi kulkee olemassa oleva voimalinja, mutta uuden voimalinjan rakentaminen kasvattaa törmäysriskiä voimalinjoihin. Hanke sijoittuu tarkastelualueella maakunnallisesti arvokkaille linnustoalueille, jotka muodostavat laajan yhtenäisen soiden mosaiikkikonaisuuden kaakkoispuolen kansallisesti tärkeiden linnustoalueiden (Muhoksen suot, Räkäsuo) kanssa. Alueen lajistossa esiintyy vaikutuksille herkkiä lajeja ja alueella esiintyy muuttokaudella runsaslukuisina huomionarvoisia lajeja. Pesimälinnustonselvityksen mukaan voimajohtoreitin eteläosassa sijaitseva Jakosuon, Susisuon, Vehkalammen, Vehkasuon, Kaakkurilammen (eteläisempi), Iso Matinsuon ja Ansasaaren käsittävä suusuoalue on pesimälinnuston kannalta vaikutusalueen merkittävin kohde. Metsähallitus yhtyy näkemykseen, että hankkeen linnustovaikutukset Matinsuon-Joutensuon alueella ovat suuret perustuen törmäysriskiin, puuston poiston aiheuttamaan elinympäristön muutokseen ja rakentamisvaiheen häirintään.

Metsähallitus huomauttaa, että maakotkan reviireille kohdistuvia yhteisvaikutuksia muiden maankäytön hankkeiden kanssa ei ole arvioitu tai ainakaan arviointia ei ole esitetty aineistossa. Myöskään Metsähallituksen elinympäristömallia ei ole arvioinnissa hyödynnetty. Hankkeen sijoituessa kolmen maakotkareviirin vaikutusalueelle Metsähallitus pitää tätä puutteena. Voimajohtoon aiheuttamia elinympäristömuutosten yhteysvaikutuksia tulisi arvioida muiden reviireille sijoittuvien hankkeiden kanssa. Myös sähkönsiirtovaihtoehtojen törmäysriskiä on mahdollista arvioida suuntaa antavasti.

Metsähallitus katsoo, että hankkeen vaikutukset muuttohaukkaan on myös kuvattu puutteellisesti.

(Poistettu salassa pidettävä lausunnon osuus, JulkL 621/1999: 24 §, kohta 14)

Selostuksessa todetaan linnustoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten lieventämisestä, että "voimalinjan rakentamisen ja purkamisen ajoittaminen lintujen lisääntymis- ja muuttokauden ulkopuolelle vähentää merkittävästi rakentamisen ja purkamisen aiheuttamaa häiriötä linnuille. Lintujen törmäysriskin minimoimiseksi suositellaan lintujen törmäysriskiä vähentäviä merkintöjä linnustonselvityksissä arvokkaiksi tunnistetuilla alueilla."

4.4.2025

Metsähallitus katsoo, että edellä mainitut lieventämistoimenpiteet tulee olla voimalinjan rakentamisen ehtona. Iso Matinsuo – Joutensuon alueella tämä tarkoittaisi koko suoaluetta, mukaan lukien ole-massa olevan voimalinjan merkintä törmäämistä vähentävin merkinnöin. Lisäksi Metsähallitus esittää, että mikäli VE2 toteutuu, tulee Iso Matinsuon – Joutensuon alueella sijoittaa uudet voimajohtopylväät nykyisten rinnalle kulkemaan samassa rytmissä.

Vaikutukset ekologiseen verkostoon

Ekologiset yhteydet yhdistävät Pohjois-Pohjanmaan maakunnan luonnon ydinalueet toisiinsa. Ekologisten käytävien avulla pyritään ylläpitämään rakenteellista kytkeytyvyyttä ja sitä kautta luonnonsuojelualueiden luontoarvoja ja lajiston elinvoimaisuutta. Selostuksen mukaan suunniteltu voimajohtolinja kulkee kolmen (VE1) tai neljän (VE2) ekologisen yhteyden yli. Selostuksessa vaikutukset ekologisille yhteyksille arvioidaan molemmissa vaihtoehtoissa vähäisen kielteisiksi, vaikka vaihtoehdon VE1 pituus on huomattavasti vaihtoehtoa VE2 lyhyempi. Metsähallitus katsoo, että vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin on tarkasteltu yleisellä tasolla ja huomioiden vain voimalinjan välitön lähialue.

Selostuksen mukaan alueen muiden hankkeiden kanssa arvioidaan syntyvän korkeintaan kohtalaisia kielteisiä yhteisvaikutuksia, vaikka hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset häiriövaikutukset vähentävät todennäköisesti jonkin verran eläinten esiintymistä ja runsaussuhteita alueella.

Arvioinnissa todetaan, että "voimajohtohankkeen vaikutuksia luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeille ja muille huomionarvoisille lajeille voidaan vähentää huomioimalla eläinten kannalta tärkeät elinympäristöt (esim. liito-orava, saukko) myös sähkönsiirtoreittien jatkosuunnittelussa. Rakennustoimet tulisi sijoittaa eläimistön kannalta oleellisten elinympäristöjen ulkopuolelle." Metsähallitus pitää edellä mainittuja toimenpiteitä tärkeinä. Kuitenkin, koska vaikutukset kohdistuvat metsälajeihin laajasti ja koska voimajohtoreitin vaikutusalueen muut käynnissä olevat maankäytön hankkeet muuttavat laajoja asu-mattomia alueita energiahuollon toiminnoiksi, tulisi suunnitellun voimajohdon ekologisiin yhteyksiin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi kohdentaa toimenpiteitä esitettyä tarkoituksenmukaisemmin huomioon ottaen voimalinjan lähialueelta etäämmällä sijaitsevat luonnonsuojelualueet, joita ekologiset yhteydet yhdistävät. Metsähallitus katsoo, että ekologisten yhteyksien turvaamiseksi ja metsälajiston liikkumisen tukemiseksi voimajohtokäytävän ali tulee suunnitella puustoisia viheryhteyksiä ja reu-napuuston säästämisen kohdistamista, etenkin purojen ja vesistöjen rannoille.

Metsähallitus yhtyy selostuksen johtopäätökseen, jonka mukaan VE1 on toteutusvaihtoehtoista toteutuskelpoisempi ympäristövaikutusten näkökulmasta.

1.7 Oulun seudun ympäristötoimi

Ympäristötoimen käsityksen mukaan hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset on arvioitu hyvin ja esitetty selkeällä ja havainnollisella tavalla arviointiselostuksessa.

Hankkeessa voimajohtopylväitä ei sijoiteta vesistöihin, mikä vähentää vesistöihin kohdistuvia vaikutuksia. YVA-selostuksessa on esitetty kattavasti toimenpiteitä pintavesiin kohdistuvien haitallisten vaikutusten ehkäisyyn ja lieventämiseen. Voimajohdon rakentamisen aikaisten vaikutusten osalta ympäristötoimi näkee erityisen tärkeänä happamien sulfaattimaiden (hasu-maiden) ja mustaliuskeiden tunnistamisen ja asianmukaisen käsittelyn rakentamisen aikana. Selostuksessa on todettu, että hasu-maiden ja mustaliuskeiden mahdolliset esiintymispaikat tarkentuvat jatkosuunnittelun yhteydessä. Haittavaikutuksia vähennetään huomioimalla erityisesti kaivanto- ja kuivatusvesien käsittely ja kaivettujen maa-ainesten läjitys. Mustaliuskepitöiden kallioperän louhimista pyritään välttämään, ja lieventämistoimia voidaan suunnitella GTK:n opasta hyödyntäen (Opas mustaliuskeiden ympäristövaikutusten arviointiin ja hallintaan 2023). Selostuksessa esitetty hasu-maiden ja mustaliuskeiden

4.4.2025

esiintymispaikkojen tarkempi selvitys jatkosuunnittelussa on ensiarvoisen tärkeää haittavaikutusten hallitsemiseksi. Hasu-maille rakennettaessa on tarkoitus laatia kohdekohtaisia ohjeistuksia toimenpiteistä happamuushaittojen ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi. Tällaisten ohjeistusten laatiminen nähdään hyvänä toimintatapana, ja vastaavia ohjeistuksia tulisi laatia myös mustaliuskeiden varalle. Toimenpiteiden suunnittelussa ja ohjeistuksessa tulee lisäksi huomioida, että ympäristötoimi edellyttää toimialueellaan Oulussa ja Muhoksella ympäristölupaa happamuutta tuottavien hasu-maiden ja mustaliuskeainesten läjittämiseen.

1.8 Paliskuntain yhdistys

Voimajohdon alkuosa sijoittuu Pudasjärven paliskuntaan. Pudasjärven paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 2200 ja poronomistajia on 62. Loppuosassa voimajohto sijoittuu Kiimingin paliskunnan alueelle, missä suurin sallittu eloporomäärä on 800 ja poronomistajia on 31. Lisäksi pieni osuus hankealueesta sijaitsee Kollajan paliskunnan alueella ja Kollajan paliskunnan poroja voi muutenkin laiduntaa alueella, sillä hankealue on lähellä paliskuntien rajaa, jossa ei ole aita. Kollajan suurin sallittu eloporomäärä on 1100 ja poronomistajia on 71. Paliskuntien poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laiduntamiseen laidunkiertonsa mukaisesti.

Paliskuntien alueille sijoittuu paljon muuta maankäyttöä, kuten metsätaloutta, viljelyksiä, asutusta ja niiden alueille on rakentumassa tai suunnitteilla useita tuulivoimateollisuusalueita ja leveitä voimajohtoja. Paliskunnat ovat huolestuneita yhteisvaikutuksista, laidunalueidensa riittävydestä ja poronhoidon järjestämisen edellytyksistä sekä hankkeiden kasautuvista vaikutuksista.

Poronhoitolaki ja maakuntakaavat

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990): ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädettyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta” (PHL 3§). Poronhoitolain 53 §:n mukaan: ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” Myös yksityismailla suositellaan käytävän PHL 53 §:n kaltaisia neuvotteluita, sillä neuvottelut ovat muuallakin suositeltavia yhteensovittamisen välineitä. YVA-selostuksessa mainitaan, että alueen paliskuntien kanssa on käyty neuvotteluita voimajohtohankkeen vaikutusten tunnistamiseksi, huomioimiseksi ja lieventämiseksi.

Voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys kuuluu: ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.” Maakuntakaavassa on myös osoitettu poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita, mutta niitä ei sijoitu suunnittelualueelle. Niiden käyttöön ja säilymiseen voi kuitenkin olla vaikutusta kauempanakin sijaitsevalla muulla maankäytöllä, mikäli porojen laidunnus ja poronhoito alueella häiriintyy merkittävästi. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimatuotannon suunnittelun yleisiin suunnittelumääräyksiin on kirjattu, että tuulivoiman suunnittelussa poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

4.4.2025

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa alueella toimivaan elinkeinon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoitoon kohdistuu vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä.

Vaikutukset poronhoidolle

Poronhoito on ekstensiivinen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu laajoihin, yhtenäisiin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi, rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertaidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä.

Hankkeessa suunnitellaan linjaa, jonka pituus on poronhoitoalueella molemmissa päävaihtoehdoissa hiukan alle 34 km. VE 2:n mukainen loppuosa voimajohtosta sijoittuu kokonaan poronhoitoalueen ulkopuolelle. Voimajohto vähentää ja pirstoo porolaitumia, vaikuttaa porojen laidunnukseen ja voi vaikeuttaa poronhoitotöitä.

Voimajohtohankkeesta aiheutuu muutoksia paliskunnan porolaitumiin. Porolaidunten käytettävyyden kannalta niiden määrä ja laatu, mutta myös käytettävyyden on tärkeää. Paras laidun on yhtenäinen ja siellä on laidunnusrauha. Porojen laidunnus voimajohtoauealla on mahdollista, mutta käytännössä voi olla, että porot välttävät laidunnusta johtoauealla etenkin talvisin, sillä niiden tiedetään näkevän UV-säteilyä minkä vuoksi ne aistivat voimajohtojen aiheuttamia koronapurkauksia ikään kuin epä-säännöllisenä salamointina (Tyler ym. 2014 & 2016). Koronapurkauksista aiheutuu myös ääntä, jonka ihminenkin voi kuulla. Osalla paliskunnista on kokemusta, että porot vähentävät laiduntamista voimajohtoaueilla. Myös laidunkasvillisuus muuttuu, esimerkiksi puiden poisto muuttaa kosteusolosuhteita ja sitä kautta aluskasvillisuutta ja loppo poistuu poistettavien puiden osalta.

Poronhoitajien kulkeminen maastoajoneuvoilla vaikeutuu voimajohtoauealla, etenkin siinä vaiheessa, kun sinne kasvaa tiheä vesakko, ja mikäli sinne jää pitkiä kantoja. Korkeat kannot ja harukset ovat myös turvallisuusriski maastoajoneuvoilla liikuttaessa. Porojen kuljettaminen erotusaitaan tokalla voi vaikeutua, mikäli poroja täytyy kuljettaa aukean yli, sillä aukealle tullessaan tokka hajoaa helposti. Myös helikopterin käyttö voimajohtojen lähellä vaikeutuu tai estyy. Mikäli poronhoitotyöt vaikeutuvat, niiden kustannukset kasvavat.

Usein johtoaueilla on muita liikkujia, mikä voi lisätä poroihin ja poronhoitotöihin kohdistuvaa häiriötä alueella. Usein voimajohtoaukoille perustetaan tai muodostuu luvatta kelkkauria tai reittejä. Paliskunnilla on paljon kokemuksia, että voimajohtoaukko houkuttaa liikkujia, vaikei sillä ajaminen olisikaan luvallista. Kulkijat aiheuttavat häiriötä porojen laidunnukselle. Talvella hangella olevat jäljet houkuttavat poroja kulkemaan niitä pitkin, ja ne voivat kulkeutua ei-toivotuille alueille. Hankkeesta aiheutuu rakentamisen aikaista häiriötä ja häiriö on syytä ajoittaa poronhoidolle merkittävien aikojen (kevättalvi, vasoma-aika, vasanmerkintä ja erotukset) ulkopuolelle. Rakentamisen ajankohtien yhteensovittamisesta poronhoitotöiden kanssa tulee sopia paliskuntien kanssa. Hankealueen paliskuntia huolettaa myös porojen kulkeutuminen toisiin paliskuntiin tai poronhoitoalueen ulkopuolelle, mikäli porot hyödyntävät voimajohtolinjaa tai sinne syntyviä kelkkajälkiä. Porojen poishakeminen aiheuttaa työtä ja kustannuksia.

Yhdessä voimajohtoon liittyvien tuulivoimaloiden alueiden kanssa hankkeesta aiheutuu suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä alueen paliskunnille. Aittovaaran ja Mustasuo-Tynnyrikorven hankealueille

4.4.2025

sijoittuu paliskuntien merkittäviä laidunalueita, lisääntymisalueita ja poronhoidon toiminta-alueita. Niitä poistuu käytöstä suoraan sekä epäsuorasti porojen välttämällä laiduntamista tai laiduntaessa normaalia vähemmän (Skarin & Åhman 2014, Skarin ym. 2015, Skarin ym. 2018, Skarin ym. 2021 Eftestøl ym. 2023). Paliskunnilla on kokemuksia myös Suomessa porojen tuulivoima-alueita koskevasta välttämiskäytännöstä tai kulkemisesta nopeasti aiemmin tärkeän laidunalueen läpi.

Laidunten vähentyessä, pirstoutuessa ja käytettävyyden heiketessä muuten, porojen laidunnuspaine lisääntyy muilla alueilla ja laitumet kuluvat epätasaisesti. Tämä voi johtaa siihen, että porojen teurasuotto (vasaprosentti) alenee, teuraspainot alenevat ja porotalouden lihantuotto kärsii. Toisaalta poroja voidaan joutua ottamaan lisäruokinnan piiriin entistä aiemmin, jos ne pyrkivät lähtemään normaaleilta laidunalueiltaan pois tai jos ne eivät saa tarpeeksi ravintoa kuluneilta laidunalueilta. Aikaistunut lisäruokinta tarkoittaa lisäkustannuksia ja elinkeinon kannattavuuden heikkenemistä edelleen. Hanke voi aiheuttaa porojen siirtymisen alueille, missä ne aiheuttavat haittaa, viljelyksille ja vakituiselle asutukselle. Tämä on poronhoitolaissa kiellettyä, joten paliskunnalle aiheutuu lisätyötä ja kustannuksia porojen siirtämisestä, vahinkojen estämisestä ja korvaamisesta. Lisäksi aiheutuu ristiriitoja asukkaiden kanssa. Hanke sijoittuu paliskuntien ja poronhoitoalueen rajalle, missä ei ole aita. On mahdollista, että porot siirtyvät tuulivoimarakentamisen vuoksi naapuripaliskuntiin ja poronhoitoalueen ulkopuolelle, mistä niitä täytyy hakea pois. Porojen siirtyminen vaikeuttaa poronhoitotoita ja lisää niiden kustannuksia. Rauhallisilta laidunalueilta vilkkaille pääteille johtavat tie, jotka pidetään talvella auki, johdattavat porot suuremman kolaririskin alueille. Useilla paliskunnilla on kokemuksia porojen jäämisestä työmaaliikenteen tai muun alueella lisääntyvän liikenteen alle tuulivoimahankealueilla. Tuottava porokarja heikkenee ja vähenee, mitä porokolareista saatava korvaus ei kata.

Poronhoitoalueella on kokemuksia porojen käsittelyn vaikeutumisesta voimajohtojen alueilla. Hankealueen lähelle sijoittuu paliskuntien erotusaitapaikkoja. Mikäli porojen kuljetusreittejä aitaan sijoittuu voimajohdon poikki, kuljettaminen voi vaikeutua tai estyä kokonaan. Poroja ei voida kuljettaa tokkanaan tahansa, vaan porojen luontainen kulku ja alueen maasto, sekä alueen rauhallisuus ja muu maankäyttö vaikuttavat siihen, miten sitä voidaan toteuttaa. Mikäli hanke vaikeuttaa tai estää porojen kuljettamisen aitaan, aiheutuu paliskunnille ylimääräisiä kustannuksia. Mikäli poroja ei saada kuljetettua aitaan tai mikäli porot eivät enää kokoonnu aidan lähialueille aita jää kokonaan pois käytöstä. Kesämerkinnän vaikeutuminen voi johtaa siihen, että vasat jäävät merkitsemättä, jolloin ne eivät ole todistettavissa omistajansa omaisuudeksi. Jos tällainen vasa joutuu peto- tai liikennevahingon uhriksi, poronomaaja ei saa korvausta menetetyistä omaisuuksista. Jos vasa joutuu erilleen emästä ennen teurastusta, ei vasan omistaja saa siitä teurastulua.

YVA-selostus

Ympäristölle aiheutetut muutokset vaikuttavat aina poronhoitoon. Poronhoitoon kohdistuisi alueella merkittäviä vaikutuksia. Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ja huomioon ottamiseen suunnittelussa ohjaa paitsi poronhoitolaki, myös YVA-laki sekä alueella voimassa ja vireillä olevat maakuntakaavat.

Porotalous selvityksessä mainitaan, että tärkeimpiä arvioitavia kohteita ovat porojen vasoma-alueet ja kesälaitumet, sekä porojen kulkureitit ja muut poronhoidon kannalta tärkeät kohteet hankkeen vaikutuspiirissä. Arvioinnin kannalta tärkeitä ovat kaikki eri vuodenaikaiset laitumet ja hankkeen vaikutukset niiden määrään ja laatuun, porojen laidunten käyttöön, poronhoitotoimintaan ja poronhoidon järjestämiseen. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Porotalous selvityksessä paliskuntien ja alueen poronhoidon nykytilaa on kuvattu lyhyesti ja yleisellä tasolla. Paliskuntien ja

4.4.2025

alueen poronhoidon nykytilan kuvaus tulisi tehdä riittävän laajasti, jotta voidaan tarkastella hankkeen vaikutuksia nykytilaan ja alueen poronhoidon järjestämiseen.

Porotalousselvityksessä mainitaan, että tuulivoimahankkeen häiriöalueelle ei ole tarkkaa laskennallista mallia, joten häiriöaluetta ei pystytä tarkkaan arvioimaan. Häiriöalueanalyysiin voisi kuitenkin hyödyntää esimerkiksi skenaariotarkastelua siitä, mitä häiriöalue on eri tutkimusten mukaan. Porotalousselvityksessä kerrotaan, että tuulivoiman vaikutuksia porojen käyttäytymiseen ja porotalouteen ei Suomessa tunneta riittävästi ja tämän takia tuulivoimahankkeen aiheuttamien vaikutusten arviointi joutuu tällä hetkellä merkittävästi tukeutumaan erilaisista olosuhteista saatuihin kokemuksiin perustuviin yleistäviin oletuksiin. Ruotsissa tehdyt GPS-seurantatutkimukset, porojen papanatutkimukset sekä paliskuntien kokemukset eri puolilta Suomen ja Ruotsin poronhoitoaluetta antavat viitteitä porojen reagoimisesta. Porot pyrkivät välttämään tuulivoima-alueita sekä voimaloiden rakentamisen että niiden toiminnan aikana ja ovat erityisesti vasonnan aikana herkkiä häiriölle. Suomessa poronhoitoalueella on toiminnassa olevia tuulivoima-alueita, joten paliskunnilla on jo kokemuksia tuulivoiman vaikutuksista esimerkiksi häiriövaikutuksista.

Hankkeessa on välttämätöntä selvittää kokonaisvaikutukset poronhoidolle (voimajohto + tuulivoimaloiden alueet, joiden toteutumisen edellytys voimajohto on) sekä sen yhteisvaikutukset olemassa olevien ja suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa. Lähialueella on tuulivoiman ohella esimerkiksi Fingridin voimajohtohankkeita, joiden kanssa yhteisvaikutukset tulee arvioida. Myös muut kumulatiiviset vaikutukset muusta maankäytöstä poronhoidolle tulee arvioida. Porotalousselvityksessä mainitaan, että yhdessä voimajohtoa edellyttävien tuulivoimahankkeiden kanssa voi aiheutua alueen poronhoidolle tarvetta toimintojen sopeuttamiselle. YVA-selostuksessa mainitaan, että hankkeen yhteisvaikutukset, sitä edellyttävien tuulivoimahankkeiden kanssa, arvioidaan porotalouteen kohtalaisen kielteiseksi ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa poronhoidolle arvioidaan kohtalaisen kielteiseksi. Tässä yhteydessä ei tule ilmi, että mikä on ollut yhteisvaikutusten tarkastelualueena (tulisi olla alueen paliskunnat) ja mitä hankkeita arviointiin on otettu. Muun maankäytön kumulatiivisia vaikutuksia alueen poronhoidolle ei ole arvioitu selvityksessä. Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta ongelmaksi muodostuu se, että tuulivoimahankkeet ja niiden vaatima voimajohto on eriytetty erilliseen YVA:an.

Hankkeen YVA:ssa tarkasteltavat linjausvaihtoehdot VE 1 ja VE 2 eivät eroa poronhoitoalueella kuin vähäisten alavaihtoehtojen suhteen. Hankkeessa arvioidaan vaihtoehtoja, joissa pylväsväli on pidempi tai lyhyempi (400 kV vs. 400 + 110 kV). Vaihtoehtoista vähemmän pylväitä vaativat olisivat todennäköisesti poronhoidolle vähemmän haitallisia.

Mikäli hanke toteutuu, sen vaikutuksia tulee seurata poronhoidon osalta säännöllisesti. Seurannan keinoja on kirjattu porotalousselvitykseen ja seurannan toteutuksesta yhteistyössä paliskuntien kanssa tulee sopia.

Lopuksi

Alueen maakuntakaavasta tulee määräyksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta. YVA-menettelyssä tulee arvioida asianmukaisesti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Hankkeessa on välttämätön tarve yhteisvaikutusten arvioinnille paliskuntien alueelle suunniteltujen muiden tuulivoimateollisuusalueiden ja voimajohtojen vaikutuksista.

Hankkeiden rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee estää ja lieventää sekä kompensoida haittaa kärsiville paliskunnille täysimääräisesti. Myös yhteisvaikutusten estämiseksi tulee toteuttaa keinoja.

4.4.2025

Alueen paliskuntien kannanotot tulee ottaa huomioon hankkeen menettelyissä painoarvoltaan merkittävänä.

1.9 Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen ennakkoneuvotteluun 3.5.2023 ja antanut YVA-ohjelmasta lausunnon 16.1.2024.

Hankkeen suhde voimassa oleviin vaihemaakuntakaavoihin

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) on kumoutunut 3. vaihemaakuntakaavan saatua lainvoiman KHO:n päätöksellä 17.1.2022. YVA-selostuksessa on kuvattu kattavasti voimajohdon reittivaihtoehtojen sijoittuminen voimassa olevien 1.–3. vaihemaakuntakaavojen alueille ja esitetty taulukkomuodossa vaikutusalueelle osoitetut kaavamerkinnot ja määräykset sekä arvioitu voimajohtohankkeen suhdetta näihin. Vaikutuksia on lisäksi tarkasteltu tarkemmin YVA-selostuksen erillisissä luvuissa.

1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa on osoitettu luonnonsuojelualueita SL-1 merkinnällä, jotka ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita. Alueiden rajaukset perustuvat vuonna 2015 hyväksyttyyn soidensuojelun täydennysehdotukseen (SSTE). Kaikista SL-1 -alueista ei ole vielä suojelualueita perustettu, vaikka alueita on hankittu valtiolle. SL-1 alueiden suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue perustetaan, kuitenkin enintään viisi vuotta maakuntakaavan lainvoimaiseksi tulosta. Viiden vuoden aika käynnistyi siitä, kun vaihemaakuntakaava sai lainvoiman eli 1. vaihemaakuntakaavan osalta 3.3.2017 ja 3. vaihemaakuntakaavan osalta 17.1.2022. Vaikka 1. vaihemaakuntakaavan suojelumääräyksen 5 vuoden aikaraja on umpeutunut, kyseisten suoalueiden arvot eivät ole muuttuneet, eikä niitä olla poistamassa maakuntakaavasta. Tämä seikka on huomioitava arvioitaessa voimajohtohankkeen vaikutuksia Iso Matinsuon SL-1 alueeseen reittivaihtoehdolla VE 2. Pohjois-Pohjanmaan liitolle jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan YVA-selostuksen maakuntakaavaa koskevassa arvioinnissa ja johtopäätöksessä, että mikään tarkastelluista vaihtoehtoista ei edellytä maakuntakaavan muuttamista.

Hankkeen suhde vireillä olevaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on vireillä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetaan lisäksi valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021), uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus), vuosina 2019–2023 kartoitetut ja päivitetty perinnebiotoopit (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus) valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien osien ja kaa-suputken yhteystarvemerkinä. Uudessa ehdotusvaiheessa kaava-aineistoon on lisätty valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024, VN 7.11.2024).

Maakuntakaavan ehdotusvaiheessa keväällä 2024 toteutettiin Natura-alueita koskeva riskiselvitys, jossa tarkasteltiin Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueille tuulivoimarakentamisesta kohdistuvia vaikutuksia ja Natura-alueiden ulkopuolisten suojelualueiden ekologista verkostoa. Selvitys löytyy maakuntakaavoituksen julkisilta verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/#naturariskit>.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt julkiseen ehdotusvaiheeseen. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkinen ehdotus käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksessa 17.9.2024 §

4.4.2025

145 ja se oli nähtävillä 23.9.-24.10.2024 välisenä aikana. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavan oli määrä valmistua vuoden 2024 aikana, mutta julkisen ehdotusvaiheen runsaan palautteen, sen edellyttämien työneuvotteluiden ja kaava-aineiston täsmämentämistarpeen takia hyväk- symiskäsittely siirtyy keväälle 2025. Ympäristöviranomaisten lausunnot toivat esiin sen, että energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavan kaavaratkaisua oli vielä tarkasteltava erityisesti Natura 2000-verkos- ton suojeluperusteiden ja niiden läheisyyteen osoitettujen tuulivoima-alueiden osalta.

Toisessa julkisessa ehdotuksessa kaavaratkaisua on täsmennetty, tv-alueita on rajattu uudelleen ja viisi tv- aluetta on poistettu. Toisen julkisen kaavaehdotuksen kaavaratkaisusta (tuulivoimaloiden alu- eet ja sähkönsiirron merkinnät) on laadittu uusi Natura-riskiselvitys, jonka avulla on varmistettu, ettei energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavan toisen julkisen ehdotuksen mukainen kaavaratkaisu aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-suojeluperusteisiin ja Natura 2000-verkostoon. Energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavan toinen julkinen ehdotus käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksessa 10.2.2025, ja kaava tulee julkisesti nähtäville 17.2.-21.3.2025 väliseksi ajaksi. Tavoitteena on saada energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaava maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn toukokuussa 2025. Maakuntakaava-aineisto kohdekuvauksineen löytyy maakuntakaavoituksen verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavassa on osoitettu maakunnan sähköver- konjännitetasoltaan vähintään 110 kV:n voimajohdot, sähköverkon kehittämistarpeet ja energiahuol- loin kannalta merkittävimmät voimalat. Aiemmasta kaavavaiheista poiketen, tuulivoimahankkeiden liityntäjohtoja (yhteystarpeita) ei osoiteta virallisella maakuntakaavakartalla eikä maakuntakaavan se- lostuksen liitekartalla 1 (Tuulivoima, luonnon monimuotoisuus ja energiansiirto), sillä hankkeiden YVA-menettelyn aikana tutkittavina oleviin hankealueisiin ja sähkönsiirtoreittien linjauksiin liittyy paljon epävarmuuksia. Näin ollen Aittovaara-Pyhänselkä 400 kV:n voimajohdon yhteystarvetta ei ole osoi- tettu ensimmäisessä eikä toisessa julkisessa ehdotuksessa maakuntakaavassa. Aiemmin maakunta- kaavassa osoitettu Yli-Kiimingin ja Pudasjärven välinen 110 kV:n voimajohdon yhteystarvemer- kintä on myös poistettu tarpeettomana. Muutoksia on tullut myös voimajohtojen pitkän aikavälin kehittämis- periaatemerkintöihin. Ensimmäisessä julkisessa ehdotuksessa osoitettu Pontema-Pirttikoski 400 kV:n yhteystarvemer- kintä on muutettu suoraksi lilaksi nuolipäiseksi katkoviivaksi voimajohtolinjan alku- ja loppupisteiden välille. Maakuntakaavoissa aiemmin merkittyinä olleet voimajohtojen yhteystarvemer- kinnät eivät ole perustuneet selvityksiin, vaan ne ovat kuvanneet tulevaisuuden pitkän tähtäimen ke- hittämistarvetta. Vuoton suunniteltu uusi sähköasema on osoitettu energiahuollon alueena (en).

Aittovaara-Pyhänselkä YVA-selostuksessa on esitetty voimajohtohankkeen reittivaihtoehtojen varrelle ja lähivaikutusalueelle osoitetut vireillä olevan energia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavan merkinnät jul- kisen ehdotusvaiheen (MKH 17.9.2024) mukaisesti sekä arvioitu hankkeen suhdetta kaavamerkintöi- hin ja suunnittelumääräyksiin. Voimajohtohankkeen YVA-selostuksen mukaan kaikkia YVA- menettelyssä tarkasteltavia voimajohdon reittivaihtoehtoja voidaan pitää Pohjois-Pohjanmaan ener- gia- ja ilmastovaihe- hemaakuntakaavan julkisen ehdotuksen mukaisina, sillä vaihtoehdot ovat pitkälti kaavaehdotuksessa osoitettujen pääsähköjohdon yhteystarpeiden mukaisia. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää tulkintaa osittain virheellisenä, sillä maakuntakaavassa ei ole osoitettu tuulivoimahankkei- den liityntäjohtoja eikä muitakaan voimajohtomerkintöjä, jotka perustuvat tarkkoihin selvityksiin. YVA- selostuksessa on tuotu esiin, että Aittovaara-Pyhänselkä voimajohtohanke tukeutuu maakuntakaavan tuulivoimarakentamisen yleiseen suunnittelumääräykseen, jonka mukaan "Lähekkäin sijoittuvien tuuli- voimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa ole- vaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin."

4.4.2025

Aittovaara-Pyhänselkä voimajohtohankkeen jatkosuunnittelussa on huomioitava energia- ja ilmasto-vaihemaa-kuntakaavan etenemisaikataulu ja viimeisimmässä kaavavaiheessa osoitetut uudet kaava-merkinnät ja suunnittelumääräykset sekä varmistuttava energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan yleisten suunnittelumääräyksien toteutuminen.

Hankkeen vaikutusten tarkastelu

Pohjois-Pohjanmaan liitto nosti YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossaan esille, että hankkeen todennäköisesti merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat visuaaliseen maisemaan, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteisiin, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, pohjavesialueisiin, suojelualueisiin, ekologiseen verkostoon, poronhoitoon ja yhteisvaikutuksiin muiden energia- ja sähkönsiirtohankeiden kanssa.

Sähkönsiirron ratkaisut tuottavat merkittäviä vaikutuksia tuulivoimapuistojen ulkopuolelle. Maksimissaan 64 kilometrin mittainen Aittovaara-Pyhänselkä voimajohto sijoittuu uuteen maastokäytävään, purettuun vanhaan noin 10 metriä leveään maastokäytävään ja olemassa olevien voimajohtojen viereen johtokäytävää leventäen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että Aittovaaran-Pyhänselän voimajohtoa hyödynnetään usean tuulivoimapuiston liittämiseksi kantaverkkoon. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavan julkiseen ehdotukseen uudistettiin tuulivoimarakentamisen yleisiä suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta:

”Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin. Suunnittelua on tehtävä yhteistyössä muiden energiantuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisten sekä kanta- ja alueverkko-yhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden voimajohtohankkeiden kanssa sekä maalla että merellä.”

Vaikutukset maisemaan

YVA-selostuksessa kerrotaan, että voimajohtohankkeen maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tueksi on laadittu neljä havainnekuvaa maisemavaikutusten kannalta merkittävimmistä kohteista. Havainnekuvat on esitetty arviointiselostuksen yhteydessä, erillistä havainnekuvaliitettä tai maisema-analyysiä maisemarakennekarttoineen ei ole laadittu. Selostuksesta puuttuu myös karttakooste havainnekuvien ottopaikoista, vaikka ne pienissä vinjettikuvissa tekstin lomassa on esitetty. Epäselväksi jää, mitkä maiseman arvokohteet on valittu havainnekuvien ottopaikoiksi. YVA-selostuksessa havainnekuvien yhteydessä ei ole myöskään kerrottu etäisyyttä kuvauspisteestä kohteeseen, eikä kuvassa käytettyä polttoväliä. Havainnekuvat ovat myös osin epätarkkoja.

Maisemaan kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu voimajohdon tarkasteluväleittäin, sekä erikseen maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteille. Reitin eteläpäässä vaihtoehdossa VE2 Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV:n voimajohto sivuaa viimeisellä kilometrillä valtakunnallisesti arvokasta Oulujokilaakson kulttuurimaisema-alueita ja noin 700 metrin päässä sijaitsevaa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset (RKY 2009). YVA-selostuksen arvioinnin mukaan näihin alueisiin ja kohteisiin ei muodostu vaikutusta, sillä voimajohto sijoittuisi olemassa olevien voimalinjojen itäpuolelle, minkä vuoksi maisemallista muutosta Oulujokilaakson kulttuurimaisemiin ei tapahdu. On totta, että Pyhänselän sähköaseman läheisyydessä maisema-alueella sijaitsee tällä hetkellä kuusi rinnakkaista voimajohtoa ja maisema-alueen herkkyys on tämän vuoksi vähentynyt, mutta tämä ei poista alueelle uudesta voimajohdosta tulevaa muutosta tai maisemavaikutusta.

Reitin pohjoisosassa lähellä Aittovaaran tuulivoimapuistoa voimajohto sijoittuu molemmissa vaihtoehdoissa noin 600 metrin etäisyydelle maakunnallisesti arvokkaasta rakennetusta kulttuuriympäristöstä

4.4.2025

Oinaanperä ja Heikkilänharju. Arvioinnin mukaan alueeseen ei kohdistu muutoksia hankkeen myötä eikä voimajohtohankkeen toteuttamiselle ole vaikutusta. Pohjois-Pohjanmaan liitto edellyttää arvioinnin tueksi tarkempaa analyysiä, millä perusteella arvioinnin lopputulokseen on päädytty.

Pohjois-Pohjanmaan liitto yhtyy arvioinnin tulokseen, jonka mukaan maisemavaikutukset korostuvat erityisesti reittivaihtoehdon VE2 lounaisosassa, jossa voimajohto kulkee maakunnallisesti arvokkaiden Sanginjokivarren kulttuuri- ja luonnonmaisemat -alueen ja heti sen lounaispuolella sijaitsevan laajan Iso Matinsuon maisema-alueen poikki toisen pienemmän voimajohdon rinnalla. Vaikutusten merkittävyys näihin kohteisiin on arvioitu kohtalaiseksi. Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia muodostuu myös reittiosuuksien keskipaikkeilla, jossa reittivaihtoehdot sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaiden Joki-Kokon ja Juopulin kulttuurimaisema-alueiden läheisyyteen. Voimajohdon maisemallisia vaikutuksia kohdistuu myös suunnitellun voimajohdon läheisyydessä sijaitsevien jokien rannoille ja niiden lähiympäristöön, joilla sijaitsee vakituksia rakennuksia ja lomarakennuksia.

Vaikutukset Natura-alueisiin

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tueksi valmistui keväällä 2024 selvitys maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden (tv-alueet) ja voimajohtojen Natura 2000-verkostoon kohdistuvien riskien tunnistamiseksi (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmasto-maakuntakaava/#naturariskit>). Selvityksessä tarkasteltiin Natura-alueille ja -verkostolle Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen mukaisesta kaavaratkaisusta aiheutuvia potentiaalisia riskejä mm. laskemalla kuinka paljon tuulivoima-alueet ja voimajohdot vievät pinta-alaa Natura-alueita ympäröivästä vaikutusalueesta. Selvityksen tarkempaan riskiarviointiin otettiin mukaan lintudirektiivin Natura-alueet (SPA), jotka sijoittuivat enintään 10 km etäisyydelle ja luontodirektiivin Natura-alueet (SAC), jotka sijoittuivat enintään 5 km etäisyydelle maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueista.

Lähin linnustoperusteisesti suojeltu Natura-alue, Räkäsuo (SPA) sijaitsee lähimmillään noin 2,5 kilometriä suunnitellusta voimalinjasta itään (VE2). Maakuntakaavan Natura-selvityksen mukaan Räkäsuo Natura-alueen 5 kilometrin vaikutusalueelle sijoittuu voimajohtoja yhteensä 29,6 km, joista Aittovaara-Pyhänselän voimajohdon osuus on 3,1 km. Tämä on arvioitu voimajohtojen suuren kilometrimäärän perusteella suuren riskin vaikutukseksi. YVA-selostuksen mukaan Räkäsuo Natura-alueeseen ei arvioida syntyvän vaikutuksia, sillä voimajohtohanke sijaitsee etäällä Natura-alueesta ja voimajohto sijoittuu toisen voimajohdon rinnalle.

Aittovaara-Pyhänselkä voimajohtoreitti ylittää molemmissa vaihtoehdoissa useassa kohdassa Kiiminkijoen Natura-alueen (SAC) jokiympäristöjä ja sivuaa siihen lukeutuvia järvi-, joki- ja lampielinympäristöjä. YVA-selostuksen mukaan suoria tai epäsuoria vaikutuksia ei arvioida syntyvän Kiiminkijoen Natura 2000-alueeseen tai sen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin eikä myöskään suojeluperusteena olevaan kasvilajiin. Myös hankkeen mahdolliset vaikutukset Kiiminkijoen luonnontilaisiin jokiin ja uomiin arvioidaan olevan vähäisiä.

Vaikutukset ekologiseen verkostoon

Natura-alueet, luonnon ydinalueet ja niiden väliset ekologiset yhteydet muodostavat ekologisen verkoston, jolla luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja eläinten liikkumisen turvaaminen ovat erityisen tärkeitä. Pohjois-Pohjanmaan liiton toukokuussa 2024 valmistuneessa Natura-alueita koskevassa riskiselvityksessä täydennettiin luontokokonaisuuden tarkastelua, määriteltiin Pohjois-Pohjanmaan ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueita yhdistävän ekologisen verkoston raja-ohjaamaan tuulivoimarakentamista ja välttämään maankäytön muutoksille herkkiä alueita. Tämä ekologinen verkosto

Suunnitellun voimajohdon läheisyyteen sijoittuu useita pohjavesialueita 100–2 480 metrin etäisyydelle. Näistä merkittävin on vedenhankinnan kannalta tärkeä Viinivaaran pohjavesialue (1E), joka sijoittuu lähimmillään noin 235 metrin päähän voimajohdosta. Hankkeen YVA-selostuksen mukaan pohjavesiin ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia. Energia- ja ilmastovaihe- ja maankäytön suunnittelun pohjavesialueen kaavamerkinnän suunnittelumääräyksessä todetaan, että suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Lisäksi pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja

Vaikutukset poronhoitoon

Voimajohtoreiteillä (etäisyys alle 100 metriä) sijaitsevat muinaisjäännökset on luvun 13.3.1 mukaan esitetty taulukossa 13-1. Kohteen Lamminmaa (1000040145) etäisyys voimajohtolinjasta tulee

4.4.2025

tarkastaa, ja se tulee tarvittaessa lisätä taulukkoon. Vaikuttaa myös, että kaikki taulukossa ilmoitetut etäisyydet muinaisjäännösalueen reunasta linjan keskikohtaan eivät ole oikein. Esimerkiksi kohteen Pyhäkoski 3 etäisyys voimajohtolinjasta mainitaan olevan noin 80 metriä, vaikka voimajohtolinja miltei rajautuu muinaisjäännösalueeseen.

Samassa luvussa käydään läpi taulukossa esitetyt kohteet ja hankkeen vaikutukset niihin. Kappaleeseen on syytä lisätä karttaotteita, joista käy ilmi muinaisjäännösten aluerajaukset suhteessa voimajohtolinjaan. Lisäksi etenkin voimajohtolinjalla tai johtoaukealla sijaitsevien kohteiden tietoihin on syytä lisätä maininta, että kohde tulee merkitä maastoon rakentamistöiden ajaksi. Museo myös huomauttaa kohteen Pyhäkoski 1 kuvauksesta (s.184-185), jonka mukaan kohteen itäisin asumuspainanne sijaitsee noin 50 m voimajohtolinjasta itään. Kyseinen tieto koskee kuitenkin aiempina vuosina suunnittelussa ollutta voimajohtolinjaa, ei käsittelyssä olevaa Aittovaara-Pyhänselkä-linjaa. Nyt selvitetävän voimajohtolinjan kohdalla sijaitsee kohteesta Pyhäkoski 1 ainakin 7 kuoppaa ja kaksi asumuspainannetta sekä kaksi erillistä muinaisjäännösalueutta.

YVA-selostuksen mukaan hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta kohteeseen Pyhäkoski 3. Museo kuitenkin huomauttaa, että kohteesta Pyhäkoski 3 on paikannettu yksi uusi painanne, joka todennäköisesti sijaitsee voimajohtolinjalla VE2. Lisäksi alueen metsätie halkoo kohteen muinaisjäännösalueetta. Metsätietä pitkin toteutettavan työmaa-ajon myötä muinaisjäännösalueelle tulee kohdistumaan raskasta työmaa-ajoa, ja on myös mahdollista, että muinaisjäännösalueelle osoitetaan epähuomiossa esimerkiksi välineistön varastointia. On siis mahdollista, että hankkeella tulee olemaan vaikutusta kohteeseen Pyhäkoski 3.

YVA-selostuksessa on tuotu hyvin tarve osallistaa museo voimajohtolinjan tarkempaan suunnitteluun esimerkiksi pylväspaikkojen sijoittelussa. On myös hyvä, että kohteiden maastoon merkitseminen on tuotu esille. Maastoon tulee merkitä myös kohteet, jotka sijaitsevat esimerkiksi väliaikaisilla ajoreiteillä tai varastointialueiden läheisyydessä.

Hankkeessa on oltava tietoisia Museoviraston Valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventoinnista (VARK), jossa on määritelty manner-Suomen merkittävimmät arkeologiset alueet. Valtioneuvosto on 7.11.2024 hyväksynyt inventoinnin maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi (VAT). Inventointi tulee voimaan 1.3.2025. Voimajohtolinjalla VE2 sijaitseva kohde Pyhäkoski 1 on valittu VARK-alueeksi (Pyhäkoski 1, mv-id 100766). Lisäksi voimajohtolinjalla VE2 noin 400 metriä luoteeseen sijaitsee VARK-alue Jättiläisaari (100908). Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden säilymistä. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota VARK inventoinnissa todettuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. VARK-alueita koskevissa suunnitelmissa ei tule osoittaa eikä toteuttaa toimenpiteitä, jotka saattavat heikentää niissä todettuja arvoja. VARK-alueiden valinnan perustelut löytyvät osoitteesta www.kyppi.fi -> Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet. Kohteiden paikkatietoaineistot ovat ladattavissa Museoviraston sivulta osoitteesta <https://www.museovirasto.fi/fi/palvelut-ja-ohjeet/tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-paikkatietoaineistot>.

VARK-alueille kohdistuvissa hankkeissa tulee huomioida se, että VARK-alueiden säilyminen pyritään turvaamaan kaikissa olosuhteissa. Muinaismuistolain mukaan kajoamisluvan myöntämisestä harkittaessa on otettava huomioon muinaisjäännöksen merkitys, joten VARK-kohteilla kajoamisen ehdot voivat olla muita kohteita tiukemmat. Myös tutkimuslupien myöntäminen VARK-kohteille saattaa edellyttää normaalikäytäntöä tarkempaa harkintaa. Tämä tulee huomioida arvioitaessa vaihtoehdon VE2 toteuttamiskelpoisuutta etenkin, kun lähtökohtaisesti vaihtoehdon VE2 toteuttamisessa tuodaan esiin

4.4.2025

mahdollinen tarve hakea kajoamislupaa kohteelle Pyhäkoski 1. Museo arvioi, että pelkästään VARK-alueita tarkasteltaessa vaihtoehto VE2 on vaikutuksiltaan suurempi suhteessa vaihtoehtoon VE1.

Museo huomauttaa lukuun 13.5 Arvioinnin epävarmuustekijät viitaten, että kaikki arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet eivät välttämättä ole inventoinnista huolimatta tiedossa: inventoinnissa on voinut jäädä havaitsematta kohteita, sillä kaikilla arkeologisilla kohteilla ei ole maan pinnalle erottuvia rakenteita. Tämä on havaittavissa jo vuoden 2023 inventoinnin jälkeen, sillä vuonna 2024 toteutetussa toisen voimajohtohankkeen inventoinnissa löydettiin uusia kohteita jo vastikään inventoidulta alueelta. Ei myöskään voida kokonaan sulkea pois mahdollisuutta, etteikö esimerkiksi soissa voisi olla sellaisia rakenteita tai löytöjä, jotka kuuluvat arkeologiseen perintöön ja ovat muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muinaisesineitä, mutta joita inventoinneissa ei ole mahdollista havaita. Tämän vuoksi on Pohjois-Pohjanmaan museo muistuttaa, että mikäli työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännos tai muinaisesine, tulee työt muinaisjäännöksen kohdalla keskeyttää ja asia tulee saattaa museoviranomaisen tietoon (295/1963, 14§ ja 16§).

YVA-selostuksen sivulla 10 mainitaan, että muinaisjäännösten huomioon ottamista suositellaan seuraavissa suunnitteluvaiheissa sekä rakentamisen, toiminnan ja purkamisen aikana. Museo huomauttaa, että muinaisjäännökset ovat muinais-muistolailla (295/1963) suojeltuja, ja kohteet tulee ottaa huomioon hankkeen kaikissa vaiheissa.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta.

1.11 Pohjois-Pohjanmaan museo, maisema-alueet ja rakennettu kulttuuriympäristö

Tuulialfa oy:n Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen suunniteltu voimajohto näkyisi erityisesti avoimissa maisematiloissa kuten soilla, pelloilla ja vesistöjen äärellä. Voimajohto kulkee erityisesti pohjoisemmassa osassaan (VE1 ja VE2) suurelta osin metsäisessä maastossa. YVA-selostuksen mukaan haitat ovat eri jaksoilla vähäisiä tai paikallisesti kohtalaisia. Eteläisillä vaihtoehdon VE2 osuuksilla on muutokselle herkempiä ympäristöjä, minkä vuoksi muutokset ovat suurempia IMPERIA-kriteeristöön peilaten, vaikka voimajohto kulkeekin suurelta osin toisen tai useamman voimajohdon rinnalla. Kokonaisuutena sekä vaihtoehdon VE1 että vaihtoehdon VE2 aiheuttamat vaikutukset ympäristöön ovat merkitykseltään vähäisiä. YVA-selostuksen arvion mukaan arvokkaiden maisema-alueiden ja kulttuuriympäristöjen osalta kielteiset vaikutukset vaihtoehdossa VE1 (A ja B) ovat vähäisen kielteisiä ja vaihtoehdon VE2 (A ja B) osalta kohtalaisen kielteisiä.

Voimajohtoreitin eteläisin pääty sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen, Oulujokilaakson kulttuurimaisemien, itäpuolelle. Tällä jaksolla voimajohtoreitti sijoittuisi olemassa olevan johtokäytävän rinnalle. Oulujoen ylityksen kohdalla maisema on suljettua, ja lähin asutus on lähes 1,3 kilometrin etäisyydellä. Oulujoki on ylityskohdalla melko suora, minkä vuoksi rannalta voimajohdon voi erottaa osana nykyistä johtokäytävää. Koska maiseman herkkyyttä voidaan pitää jossain määrin suurena, on voimajohtohankkeen toteuttamisella kohtalaista merkittävyyttä maisemamuutoksen kannalta.

Voimajohto ylittää Iso Matinsuon sekä Sanginjokivarren maisema-alueet. Erityisesti Iso Matinsuon kokonaisuus hahmottuu laajana avoimena kokonaisuutena, mutta YVA-selostuksen mukaan kyseisten maisemien muutosta vähentää voimajohdon sijoittuminen alueella jo olevan voimajohdon rinnalle.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Tuulialfa oy:n Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

4.4.2025

1.12 Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastusviranomainen on tutustunut asiakirjoihin ja toteaa, ettei hankkeesta ole huomautettavaa.

Pelastusviranominen pyytää kuitenkin huomioimaan rakentamisen aikaisen raskaan liikenteen ja mahdolliset polttoaineiden ym. kemikaalien aiheuttamat riskit sekä maastopalovaaran. Maastopalo-vaaran aikana ja olosuhteiden kuivuuden, tuulen tms. takia muutenkin ollessa sellainen, että tulipalon vaara on ilmeinen, tulisi välttää sellaisia rakennus-, maanmuokkaus- tai muita töitä, joissa on kipinäin-nin vaara.

1.13 STUK Säteilyturvakeskus

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen YVA-selostukseen (POPELY/2271/2023).

1.14 Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

1.15 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry

Sähkönsiirtoreitti on suora viiva kartalla ja selvitykset ovat johtoalueelta ja sen välittömästä lähiympäristöstä löytyvien huomionarvoisten luontotyyppien ja lajien luetteloita suurpiirteisine karttamerkintöineen (pesimälinnustoselvityksen taulukko 2 ja kasvillisuusselvityksen taulukko 3-1). Taulukoiden mukaan Aittovaara-Vuotto-Pyhänselkä -reitille osuu lukuisia luonnontilaisia soita, vesilain suojaamia kohteita, suojelualueita ja linnustoselvityksen mukaan "arvokkaimpana kokonaisuutena Jakosuon, Susi-suon, Vehkalammen, Vehkasuon, Kaakkurilammen (eteläisempi), Ison Matinsuon ja Ansasaaren käsittävä suursuoalue, joka muodostaa myös laajan avosoiden mosaikkikokonaisuuden kaakkoispuolen kansallisesti tärkeiden linnustoalueiden (Muhoksen suot, Räkäsuo) kanssa."

Linnustoselvityksen taulukossa 2 on lista Aittovaara-Pyhänselän pesimälinnustoselvityksessä havaituista suojelullisesti huomionarvoisimmista lajeista, joita on 50. Niistä 13 on karkeistettuja lajeja, joita ei mainita edes lajiluettelossa. Perusteena on ohjeistus sensitiivisistä lajeista. Tavaksi on tullut jättää maakotkaa koskeva vaikutusten arviointi kokonaan pois julkisesta materiaalista ja käytännössä samalla lajia koskeva tieto hankkeen vaikutuksista. Jostain syystä lajilistaa on ainakin kyseisessä tapauksessa kasvatettu, mikä entisestään vähentää selostuksen tiedollista antia. Se kuitenkin selviää, mihin siirtolinjan varren linnustoarvot keskittyvät.

Yhteysviranomaisen lausunnossa todetaan, että hankkeen vaikutusalueella on muuttohaukan elinpiiri ja useita maakotkareviirejä. Selostuksesta ei ole maakotkaa koskevaa selvitystä jätetty julkaisematta, sillä sitä ei ole ylipäänsä tehty edes viranomaisia varten. "Erillistä maakotkaselvitystä ei katsottu peto-linturekisterin tietojen perusteella voimajohtohankkeessa tarpeelliseksi, koska hankkeen läheisyyteen ei sijoitu tiedossa olevia maakotkan pesäpaikkoja ainakaan kolmen kilometrin etäisyydelle saakka." Maakotkaa koskeva tieto on selvästi puutteellista ja vaikuttaa asiantuntemattomalta. Siinä ei ole otettu huomioon lajin aikuisten lintujen tai mahdollisten poikasten liikkumista reviirillään. Muuttohaukasta ei mainita mitään.

Jos ja kun tuulivoimahankkeet toteutuvat, myös sähkönsiirtoreitin rakentaminen aktivoituu. Selostuksessa luetellaan tarvittavia lupia, kuten lupa poiketa yksityisen suojelualueen rauhoitusmääräyksistä, käyttöoikeuslupa maanomistajilta tai tarvittaessa lunastuslupa, metsänkäyttöilmoitus puuston raivauksesta ja hankelupa energiavirastolta. Lisäksi on joukko muita mahdollisia lupia, joille voi ilmaantua tarvetta. Kaiken kaikkiaan lupien saaminen tuntuu turvatulta, kun tuulivoimarakentaminen toteutuu.

4.4.2025

Luonnonsuojelulakikin sallii tarvittaessa poikkeuksen muun muassa rauhoitusmääräyksistä tai tiukkaa suojelua vaativien eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisestä tai häirinnästä ELY-keskuksen päätöksellä jne.

Tarvetta voi olla myös vesilain mukaiselle luvalla. Reitillä on useita vesistöjen ylityksiä. Isompien virtojen ohella huomionarvoisia ovat monet vesilain suojaamat purot, lammet ja norot. VE1:n reitille osuvat Alaojan noro ja Leppiojan varsi. Rakentamisen seurauksena purojen ympäristö muuttuu puuttomaksi, millä on iso ekologinen heikentävä vaikutus. VE2:n alueella johtoalueella sijaitsevat vesilailla suojellut Kaakkurilampi, Myllyoja, Vehkaoja ja Vehkalammen noro. Niiden lähiympäristössä on myös suo- ja metsäluontoarvoja. Erityismaininnan saa vain Vehkalammen noro, johon kohdistuvat vaikutukset on arvioitu suuresti kielteisiksi: "Noron ympäristö muuttuu rakentamisen seurauksena puuttomaksi käytännössä koko noron matkalta, mikä muuttaa noron ympäristön pienilmastoa merkittävästi. Itse uomaan rakentamisella ei ole vaikutusta." Vesilain 2 luvun 11 §:ssä kielletään muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron luonnontilan vaarantaminen. Hankkeessa kuitenkin halutaan välttää poikkeusluvnan hakeminen ja selvittää siitä lievennystoimenpitein. Niiksi mainitaan esimerkiksi johtojen sivuttaissiirto tai korkeamman puuston kasvun sallivan pylvästyypin käyttö. Noron nauttiman vesilain suojan toteutumisen pitää kuitenkin olla varmaa ja se edellyttää uoman ohella noron varren ja sen pienilmaston säilyttämistä. Ilman lupahakemusta suunnitelman toimivuutta vesilain suojaaman tilan säilymiseksi ei voida etukäteen arvioida. Lain tarkoituksen toteutuminen jää siten yksinomaan toiminnanharjoittajan tulkinnan varaan.

Mittavan tuulivoiman hyödyntämisen sivuvaikutuksen, pitkien uusien sähkönsiirtoreittien suunnittelussa ja rakentamisessa ei vaikuta olevan merkitystä suojelustatuksen omaavilla alueilla samalla tavalla kuin itse tuulivoima-alueiden sijoittelussa. Maakuntakaavoituksessa tuulivoimavarauksia ei sijoitu suojelualueille ja ne kierretään myös itse hankkeissa, vaikka rajauksia niissä venytetään reilustikin yli maakuntakaavoituksen sijainninhajauksen. Kaikkia vaikutuksia se ei poista, mutta suoria fyysisiä muutoksia vältetään. Siirtoreitin linjauksissa periaate säästää luontoarvoja haitallisilta maankäytön muutoksilta edes lakisääteisillä suojelualueilla ei ole voimassa. Kun esimerkiksi laaja soinen suojelualue on valtionmaata, ei edes mainita mahdollisuutta maanomistajan kieltäytyä sallimasta suojelualueen tilan heikennys uudella rakenteella eikä vaikuta olevan yksityisellä suojelualueen omistajallakaan valtaa estää haitallisia muutoksia. Ikään kuin yleinen etu liittyisi saumattomasti tuulivoimarakentamisen kylkiäiseen, sähkönsiirtoon, kun itse tuulivoimahanke on saanut lainvoiman. Suojelustatuksen loukkaamisen lievennykseksi ei pitäisi kelvata senkään, että onhan niitä sähkölinjoja jo ennestään suojelualueilla.

Sen verran on lainsäädäntöä tarkennettu, että lunastuslupapäätöksessä on nyttemmin annettava välttämättömät määräykset hankkeesta aiheutuvien merkittävien kielteisten vaikutusten rajoittamiseksi. Ne voivat olla kuitenkin hyvinkin kosmeettisia. Esimerkiksi linnustoon kohdistuvien kielteisten vaikutusten torjuntaan ilmeisesti riittää rakentaminen pesimäajan ulkopuolella ja linjojen varustaminen huomiomerkinnoin. Vastuuta ei ole menetelmien tehosta estää kielteisiä seurauksia, kuten reviirien tyhjennemisestä, ainoastaan sähkönsiirron toteuttamisesta.

Mahdollisuus vaikuttaa toteutustavan valintaan on pääosin mielipideoikeutta ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Aittovaara-Vuotto -reitti on yhteneväinen molemmissa vaihtoehdoissa. Ohjelmassa eikä arviointiselostuksessaakaan valaista kysymystä, miksi siirtoreittiä rakennettaisiin kaksinkertaisen matkan Pyhänselän asemalle asti, jos Vuotossa sijaitseva sähköasema on sähkönsiirtoa riittävästi palveleva päätepiste. Se sijoittuu Fingridin toteutettavalle Herva-Nuojuankangas -siirtoreitille, joten oletettavasti se toimisi myös mainittujen tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron jatkoyhteytenä. Päätöksenteko valittavasta vaihtoehdosta jää ylipäänsä epäselväksi. Vaihtoehdot poikkeavat

4.4.2025

kuitenkin vaikutuksiltaan huomattavasti toisistaan eikä se liity vain yhteyden pituuteen, vaan erityisesti ympäristökuormitukseen.

Selostuksessa esitetyn vaihtoehtojen vertailun johtopäätös on selkeä, VE2 on lähes kaikilla mittareilla huonompi kuin VE1. Erityisesti korostuvat linnustovaikutukset Selkä-Tiilikka -osa-alueella, jossa sähkölinja vedettäisiin maakunnallisesti arvokkaaksi todetun Ansasaaren, Ison Matinsuon, Kaakkurilammen (eteläisempi), Vehkasuon, Vehkalammen, Susisuon ja Jakosuon suuralueen läpi. Tulosten pohjalta johtopäätös on looginen. Ainakin linnustollisesti arvokkain Ison Matinsuon yms. kokonaisuus säästyisi kyseisen hankkeen haitoilta valittaessa toteutettavaksi vaihtoehto 1 Aittovaarasta Vuottoon.

1.16 Telia Finland Oyj

Telialla on huomautettavaa voimajohtohankkeesta.

Voimajohtolinja risteää Telian radiolinkin kanssa Juurikantien pohjoispuolella oheisen kartan mukaisesti. Linkki on tällä hetkellä n.35m korkeudessa. Mahdollinen voimalinjan pylväk voi siis katkaista radiolinkin. Pyydämme huomioimaan tämän pylväiden sijoittelussa.

Telia edellyttää, että radiolinkin siirtämisestä syntyvät kustannukset korvataan Telialle voimalinjahankkeen toimesta mikäli voimalinja katkaisee radiolinkin.

1.17 Traficom, Liikenne- ja viestintävirasto

Aittovaara-Pyhänselkä voimajohtohankkeen johtolinjan eteläosa Muhokselta Heikkilänjärven seudulle sijaitsee alle 45 km etäisyydellä Oulun lentoasemasta. Tälle osuudelle pystytettäville pylväille, joiden korkeus ylittää 30 metriä maanpinnasta, tulee hankkia ilmailulain 158 §:n mukaisesti lentoesteluvat.

1.18 Tukes, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Tukesilla ei ole lausuttavaa asiassa.

1.19 Utajärven kunta

Utajärven kunnalla ei ole huomautettavaa hankkeesta.

2 Mielipiteet

2.1 Mielipide 1

Sähkölinjan ympäristöselvitys on tehty ylimalkaisesti ei luontoa kunnioittavasti, huom, ihminenkin kuuluu luontoon. Meillä on mökki Hetekyläntien varrella ja teidän hyväksymän selvityksen mukaan, tulevan sähkölinjan alle jäävässä maastossa ei olisi metsäkanalintujen soidinaluetta. Keväisin kun luonto herää, mökin portaille asti kuuluu Teerin soidinmenot. Ja ne esiintyy juuri suunnitteilla olevan sähkölinjan alla. Puolukoita kun poimit mökin takaa, pörähtää suuri joukko teeriä lentoon. Teeren paskaa voi sovitusti tulla keräämään metsästä pussiin.

On hävytöntä tuhota luontoa ja pirstaloida syyttömien luontokappaleiden elinmahdollisuutta. On tarpeellista ajatella kenen tarpeista lähtee luonnon monimuotoisuuden tuhoaminen! Onko oikeasti Suomessa näin kova sähkölinjan tarve? Vai olemmeko todellakin valmiita tuhoamaan oman luonnon, itsenäisen Suomen? Jokainen sähköfirma ajaa omaa hankettaan ison rahan toivossa, toistensa hankkeista välittämättä. Saattavat olla suurinpiirtein saman metsäpalstan toisille laidoilla vetämässä sähkölinjaa... Mikä taho tarkastelee näitä hankkeita yhdessä ei erillisinä hankkeina? Tuleeko teiltä lupa kaikille hankkeille? Vai voiko sähköfirma ostaa "tutkijan" joka on puolueellinen? Siis niin, että henkilö joka

4.4.2025

kiertelee luonnossa, tekee vain pistotarkastuksia ja sen pohjalta kirjoittaa sähkölinjaa puoltavan lausunnon. Tämä kyseinen hanke on kymmenien kilometrien pituinen. Se pitää tutkia koko matkalta ja eri vuodenaikoina. Suomessa on neljä vuodenaikaa joten vähintään 4 x koko kyseinen voimalinja-alue pitää kulkea ja tutkia.

Suuresti ihmetyttää, kun näitä kaupataan luonnonmukaisina hankkeina suorastaan vihreinä, että ei olisi vaikutusta ympäristöön. Ei pidä paikkaansa. Pudasjärvellä on tälläkin hetkellä JO rakennettu kannattamaton tuulivoimapuisto (Tolpanvaara)... Onko luonto ennallaan?... Väärä firma omistaa? Ja mistä tuli lupa rakentaa se, ja mikä määrittää, että se on kannattamaton? No RAHA. Eikö jo rakennettuja puistoja kannattaisi kehittää? Mikä järki on vedellä sähkölinjoja pitkin ihmisten pihvoja? Voisiko ELY-keskus lopettaa lupien myöntämisen isoille tuulivoimapuistoille ja siirtää katsetta pienempiin puistoihin ja energian akkuvarastointiin. Tällä tavoin tulisi maksimaalinen hyöty myös varmuusvarastointiin, energia pysyisi kotomaassa ja jäisi jättimäiset luontoa tuhoavat isot sähkölinjat historiaan luontokohteissa. Koko Aittovaara-Pyhäselän voimajohtohanke vaarantaa luonnon monimuotoisuutta. Jos ajatellaan ihan järjen kannalta, Vainionsuolle suunnittelema aurinkopuisto on luonnon ja ihmisten kannalta paras ratkaisu, tuulivoima olisi paras jättää pois. Alueella on paljon viitasammakoita. Sen tiedän, kun mökin pihassa hyppivät.

Ehdotan, että luonnon monimuotoisuutta kunnioitettaisiin ja hankkeiden yhteisvaikutuksia tutkittaisiin tarkemmin. Nyt asiaan vähän perehtyneenä on Pohjois-Pohjanmaan luonto kohta tuhottu. Suomi ei tarvitse näin paljon tuulivoimapuistoja ja sen vaikutuksena valtavia sähkölinjoja. Pst. ja miten on Tuulialfan luottotiedot? Kenellä jää vastuu jos firma menee konkurssiin? Onko niin, että valtiolle tulee iso lasku ja luonto ja ihmisten terveys meni... Paljon on ajattelemista, ennen kuin lupia näihin hankkeisiin annettaisiin. Voinko luottaa, että ajatte luonnonkin kannalta näitä asioita? Jo raamattuun on kirjoitettu, että ihmisellä on vastuu viljellä ja varjella maata. Meille on annettu vastuu.

2.2 Mieli pide 2

Ylikiiminkiin ei saisi tulla tuulivoimalaa!!

Voimalinjat vie ison määrän metsää ja täällä on muutenkin metsäteollisuus tehnyt jo oman tuhon niin tällainen olisi täysi katastrofi alueelle.

Älkää hyvät ihmiset antako tällaisista toteutua tänne. Alueen tulevaisuus on meille nuoremmille todella tärkeä ja halutaan se säilyttää.

Täällä on edelleen eri lintu- ja eläinlajeja ja on todettu että tuulivoimalat ei tuo mitään hyvää niiden tulevaisuudelle.

Meitä ihan oikeasti kammottaa ajatus, että tänne tehdään tuulivoimalapuisto...

Olkaa hyvä ja ajatelkaa maalaisjärjellä ja muistakaa kunnioittaa luontoa.

2.3 Mieli pide 3

Linjaus on tehty ilman maanomistajien lupaa kuulemista konsultin toimesta. Joka pitää omaa työtään jo lopullisena. Esityksessä maanomistajat mukana oltava. Tämä on vasta luonnos ja meille maanomistajille on oltava mahdollisuus vaikuttaa luonnoksen muutokseen siten, että linja kulkee soiden ja kitumaiden mukaisesti. Juttelin konsultin kanssa, mutta hänen yhteistyöhalut oli vähäiset.

Meidät maanomistajat pitää olla hankkeessa mukana heti alusta asti. Koska tiedämme paikalliset olot ja tarpeet.

4.4.2025

Linjausvaihtoehtoni on Kiiminkijoen ylitettyä Tuliojan itäpuolta Luikkosuon sarkaojen päähän ”etelä-päähän” josta suuntaus jakokeskukseen. Tämä on paras vaihtoehto koska silloin se kulkee kitumailla ja suolla. Sehän on kaukana asutuksesta.

Tuliojan kangas on varattu tulevaisuuden maatalouskäyttöön sekä asutukseen.

Tiedotustilaisuudessa 16.1.2025 oli asia esillä ja tarkempi katselmus on elokuulla 2025 jolloin oli lu-vassa maanomistajilla olla mukana jota odotan mielenkiinnolla. Silloin esittelen oman näkemyksen joka on paras vaihtoehto kylän kannalta.

Tiedotustilaisuudessa olevat kartat oli hyvin epäselvät ja esitys koordinoitu että tärkeimmät asiat jäi varjoon.

Lopputoteamus: maanomistajilta ei kysytäkään mitään, vain todetaan valmisteltu tilanne.

Vuokraus: maanomistaja vuokraa linjan alle jäävät maat sekä voimaloiden vaikutusalueet. Näin on paras tapa hoitaa tämä asia. Vuokrauksesta ei ole puhuttu mitään? Vuokra on toimijan ja maanomistajan välinen asia joka vahvistetaan valtakunnallisella tarifilla. Tarifit ja vuokrat pitää olla valtakunnallisesti sovittu jolloin kaikki tietää mitä kullekin on maksettu.

Muut maanomistajat: olen keskustellut muiden maanomistajien kanssa ja he ovat aivan samaa mieltä minun kanssa: suot ja kitumaat joiden kautta linja on tarkoituksenmukaisinta vetää on paikallaan.

Maakaapelilla voidaan ratkaista tiettyjä kohtia.

2.4 Mieli-pide 4

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on selkeitä puutteita, ja osa tiedoista ovat vir-heellisiä tai epäsuotuisissa oloissa selvitettyjä. Yleisesti myös hankkeesta saatavien tietojen saata-vuus ja hankkeesta tiedottaminen on ollut erittäin puutteellista, mikä eriarvoistaa hankkeen vaikutus-alueella eläviä ihmisiä. En ole esimerkiksi itse törmännyt missään hankkeeseen liittyvään tiedotuk-seen, vaan saanut alun perinkin tiedon hankkeesta ihmisten puheiden kautta. Syrjäseuduilla asuu paljon vanhempia ihmisiä, joille esimerkiksi kaupunkikeskuksiin liikkuminen tai Internetin käyttäminen ei ole arkipäiväistä tai välttämättä edes mahdollista. Hankkeen tiedottamisen vähäisyys ja hankalasti tavoitettavuus eriarvoistaa hankkeen vaikutusalueella eläviä ihmisiä. Hyvin suurella todennäköisyy-dellä kaikki asianosaiset eivät vielä tiedä hankkeesta ja sen suunnitelmista. Tiedon saavutetta-vuus on ollut myös erittäin vaikeaa. Esimerkiksi hankealueella oleva Oulun Ylikiimingin alue, jossa hanke kulkee hyvinkin merkittävästi, arviointiselostuksen kansiota ei ole ollut edes saatavilla ennen kuin asukkaat pyysivät itse sitä yleisötilaisuudessa saatavaksi myös Ylikiiminkiin. Tämä kuvastaa hy-vin hankkeen eriarvoistavaa tyyliä kohdella sen vaikutuksille altistuvia ihmisiä.

Eriarvoistavaa toimintaa oli myös yleisötilaisuudessa, kun kaikkia chatissa olevia kysymyksiä ei luettu ääneen tilaisuudessa. Esitin kysymyksen chatissa, johon myös muut etänä katsoneet ihmiset olivat reagoineet peukuin. Tämä kysymys jätettiin kokonaan lukematta, vaikka yritin saada puheenvuoroa kertoakseni, että kaikkia kysymyksiä ei ole vielä luettu. Kun aivan tilaisuuden lopuksi sain chattia yllä-pitäneen henkilön huomion, hän kysyi, mikä on jäänyt lukematta. Kun aloin vastaamaan hänelle, mikä kommentti jäi lukematta, hän sillä aikaa kesken vastaukseni sulki koko Teamsin.

Suurin huolenaiheeni hankkeesta on tällä hetkellä sen mittavat vaikutukset ympäristöön sekä sen lä-hellä asuviin ihmisiin. Hankkeen arviointiselostuksessa tuodaan selkeästi esiin sen negatiivisista vai-kutuksista luontoon sekä ihmisiin. Myös hankkeen yleisötilaisuudessa tuli selkeästi esiin myös asian-tuntijoiden suunnalta, että hankkeella on selkeitä todistettuja haittavaikutuksia myös ihmisiin ja heidän terveyteensä. Miten voi olla edes mahdollista, että tällaista hanketta voidaan edes suunnitella aivan

4.4.2025

ihmiskasutusten läheisyyteen jopa ihmisten terveyden uhalla? Mikä on ELY-keskuksen tehtävä ja todellinen tarkoitus, jos se pystyy hyväksymään tällaisen hankkeen, jolla on todistettuja merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen? Mielestäni ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin vaarantaminen, varsinkin heidän omissa kodeissaan, ei ole mistään kohtaan perusteltua tai oikeutettua hankkeen kannalta. Kuinka voi olla mahdollista, että hyvinvointivaltiossa tuottavuus laitetaan ihmisten turvallisuuden ja terveyden edelle?

Oletteko siis sitä mieltä, että yksilöihin kohdistuvat todetut sähkömagneettiset haitat eivät ole vakavia merkittäviä esteitä hankkeen rakentamiselle näin lähelle ihmiskasutuksia? Ihmettelen syvästi, miksi voimalinja ainoastaan pyritään tekemään pois asutusten läheltä? Miksi hanketta ei jo lähtökohtaisesti voida suunnitella kauas pois asutuksista, kun niiden terveys-, vaara-, maisema-, luonnon- ja meluhaittoista tiedetään erittäin kattavasti? Hankkeen vaikutusalueella asuu ihmisiä, jotka liikkuvat sen luonnossa päivittäin. Alueilla kuntoillaan, virkistäydytään, kalastetaan, metsästetään, valo- ja videokuvataan, luodaan sisältöä sosiaaliseen mediaan, moottoriurheillaan, marjastetaan, sienestetään, tarkkailaan lintuja, havainnoidaan eläimiä, tutkitaan kasveja ja luontoja ja niin edelleen. Nämä alueet ovat ihmisten arki, koti ja elämä. Niitä ei voi riistää tällaisen hankkeen varjolla heiltä. Ei ole oikeutettua rakentaa voimalinjaa lähelle ihmiskasutusta varsinkaan maaseudulle, jonne ihmisten ovat tietoisesti muuttaneet päästäkseen eroon juuri tällaisista haitoista.

Seuraava asia, joka vaikuttaa hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luotettavuuteen on sen puutteellisuus kartoituksissa. Hankkeen vaikutusalue on mittava. Mutta sen vaikutusalueelle tehdyt kartoitukset ovat erittäin vajavaisia. Selostuksessa näkyvät hyvin vähäiset alueet, joilla kartoituksia on tehty. Esimerkiksi laajoja merkittäviä suoalueita ei ole käyty kartoittamassa ollenkaan. Alueelle tehdyt kartoitukset ovat siis suuntaa antavia, mutta eivät missään nimessä todenmukaisia hankkeen vaikutusalueen laajuus huomioiden. Olen elänyt koko ikäni hankkeen C-D-vaikutusalueella. Olen kasvanut tämän alueen luonnon kanssa yhteen. Seuraan luontoa ja sen eläimiä todella paljon ja se on vahva osa identiteettiäni. Tiedän, että alueella asuu uhanalaiseksi, väheneviksi ja silmällä pidettäviksi luokiteltuja eläimiä, runsaasti nisäkkäitä, suurpetoja, riistaeläimiä sekä runsaasti hyvin monenlaisia lintuja. Tämä eläinkunnankirjo ja -laajuus ei ole huomioitu todenmukaisesti arviointiselostuksessa. Havaintoja luonnosta tulisi tehdä pitkäjänteisesti, jatkuvasti ja vuodenaikojen vaikutus lajeihin huomioiden.

Yleisötilaisuudessa tuotiin esiin, että kartoittajat olivat hihtäneet kartoitusalueella. Tunnetusti talvella kuitenkin luonto "nukkuu". Herättää kysymyksen siitä, kuinka kartoitus voi olla kattava, jos se on keskittynyt ainoastaan yhteen ajanjaksoon ja vuodenaikaan. Teen itse monipuolisia erilaisia havaintoja ympäri vuoden. Esimerkiksi useat linnut ovat muuttolintuja, joita ei voi talviaikaan edes Suomessa havaita. Luulisi, että kartoituksessa tällaiset asiat on huomioitu. Mietin myös, onko metsäkanalintuja havainnoitaessa talvisaikaan huomioitu niiden viettävän talveaan huomaamattomissa lumikiepeissä. Mitä esimerkiksi tällaisia talvehtivia, Suomesta talveksi poismuuttavia ja talvisin vähäisesti liikkuvia lajeja voidaan todellisuudessa pätevästi ja laajasti kartoittaa? Onko kartoittajat tehneet työtään esimerkiksi eläinten soidinaikaan ja mittavilla suo- ja tulva-alueilla?

Teen tiettyyn aikaan vuodesta usein tietynlaisia havaintoja eri paikoissa luonnosta ja sen eläimistä. Siksi tuntuu kohtuuttomalta, että hankkeen kartoittajat ovat käyneet satunnaisesti ainoastaan muutamissa paikoissa kartoittamassa alueita, kun hankkeen vaikutusalue on niin laaja. Myös eläimet liikkuvat ja niiden elinalueet ovat laajoja. Alueella on myös laajoja ja merkittäviä suoalueita sekä tulva-alueita. Hankkeen vaikutusalueella olevaan luontoon ei siis ole syvennytty riittävän tarkasti ja pätevästi. Hankkeen sisältö on hyvin puutteellista kartoituksen osalta.

4.4.2025

Tällaisten hankkeiden rakentaminen on mielestäni perusteltua silloin, kun ne rakennetaan alueille, jotka eivät vaikuta erityisesti ihmisten elämiin ja lajiston uhanalaisuuteen. Suomessa on paljon asuttamattomia alueita kaukana ihmisasutuksesta tai ihmisten elinalueista. Luonnon, eläinten ja ihmisten hyvinvointi pitäisi laittaa aina etusijalle hankkeissa. Maiseman ja luonnon pilaavat hankkeet voidaan siirtää vähintään pois ihmisten kotipihoista, kotimaisemista ja kotiluonnosta sekä sen lähiympäristöistä, joissa ihmiset elävät ja liikkuvat päivittäin.

Ei ole reilua tai edes oikeutettua nostaa ihmisen elinikäiseen kodin ikkunasta näkyvään kotimaiseen teollista tuotantoa, joka ei sinne todellisuudessa kuulu. Syy, miksi ihmiset asuvat ja muuttavat syrjäseuduille, on sen tarjoama rauha ja vapaus tämänkaltaisista hankkeista. Kukaan tiheimmin asutummallakaan asutusalueella tai kasvukeskuksessa asuva ihminen ei haluaisi ikkunasta katsoessaan kotimaisemakseen, takapihalleen tai talonsa ylle ääntä pitävää terveyteen vaikuttavaa voimalinjaa.

Hankkeen mittavat haitat on todettu hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa sekä tuotu selkeästi esiin myös yleisötilaisuudessa. Tällaiset hankkeet tulee saada vähintäänkin pois ihmisten elinpiirien lähetyviltä. Hankkeen suunnitteleminen ihmisasutusten lähelle on epäinhimillistä, eikä millään tavalla perusteltua. Kun jo lähtökohtaisesti vaihtoehtona on se, että hanke voitaisiin jo alusta lähtien suunnitella ja rakennuttaa hyvinkin kauas ihmisasutuksista. Perusteita hankkeen rakentamiselle ihmisasutusten läheisyyteen, näköpiiriin, elinalueelle tai jopa yläpuolelle ei yksinkertaisesti ole.

2.5 Mielipide 5

Suunniteltu voimajohtolinja sijoittuu maakotkareviirille ainakin kahdessa kohdassa. Nuorittalla Kakunsuo-Vainiosuo-alueella sekä Vepsällä/Muhoksella Jakosuo-Vehkasuo.

Vuorisuolla suunniteltu voimajohtolinja kulkee tärkeän lintukosteikon reunasta. Alueella nähty muun muassa suokukkoja. Kosteikolla havaittu myös viitasammakoita. Vuorisuolla myös teeren soidinpaikka.

Arviointiselostuksessa puutteellinen selvitys voimajohtolinjan vaikutuksista petolintuihin, kahlaajiin, kurkiin, metsäkanalintuihin, viitasammakoihin sekä yhteisvaikutuksista näihin lajeihin mahdollisten tuulivoimapuistojen kanssa.

Tärkeä saalistusalue ja elinympäristö petolinnuille Selänsuon pellot (Ylikiiminki, Vepsä). Pelloilla useasti kuvattu/nähty suopöllö, arosuohaukka, sinisuohaukka, mehiläishaukka ja hiirihaukka. Voimajohtolinja siirrettävä länteen pois pellon päältä. Pylväitä ei myöskään tule sijoittaa tälle peltoalalle. Voimajohtolinjojen merkipallot eivät riitä suojelemaan tarpeeksi näitä uhanalaisia/arvokkaita lajeja.

(Poistettu salassa pidettävä lausunnon osuus, Julkl 621/1999: 24 §, kohta 14)

Arviointiselostuksessa ei ole huomioitu maakotkien lentoreittejä alueella. Olemme todistaneet, että maakotka lentää myös pimeässä. Vaikka voimajohtolinja merkittäisiin merkipalloon, törmäysriski on kuitenkin liian suuri. Myös pöllöt esimerkiksi huuhkaja on jätetty huomioimatta. Voimajohtohankkeen alueella sijaitsee huuhkajan reviiri.

Aittovaara-Pyhänselkä 400+110kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointi on selvästi puutteellinen ja hanke tulisi toteuttaa vaihtoehto VE0-mukaisesti.

2.6 Mielipide 6

Ensisijaisesti on tärkeää, ettei voimalinjan raivaamista tai rakentamista aloiteta ennen kuin suunniteltujen tuulimyllyalueiden luvitus on saanut lainvoiman. Noista tuulivoimaloista tullaan valittamaan, sillä

4.4.2025

ne sijoittuvat rikkaaseen ja monipuoliseen eliöstön sekä Natura 2000 -alueelle. Malliesimerkki huonosta ennakkoinnista on niin Pyhäjoella suunniteltu ydinvoimala kuin myös Pyhäkosken muuntamoasemalta Vepsänselälle rakennettu voimalinja, joka rakennettiin turhaan ja on ollut käyttämättömänä yli 10 vuotta. Tuo voimalinja rakennettiin metson ikaikaisen soidinalueelle. Heti kun linja rakennettiin, löytyi linjan eloa yhdellä kertaa kolmen metson raadot, jotka olivat lentäneet lankoihin. Tämä osoittaa, ettei alueita tutkita riittävällä tarkkuudella. Aittovaara-Pyhäselän voimalinjan tutkimuksesta on tehty hyvin epäluotettavasti, sen osoitti kuulemistilaisuus.

Mustasuon-Tynnyrikorven tuulivoima-alueet ja voimalinja ovat metsähanhien tuho. Linja kulkee metsähanhien vakio muuttoreitillä Olvassuon pesimäalueelta Siiransuon, Marijusuon, Joutensoiden yli Marttilasuon kosteikolle, jossa linnut ruokailee ja levähtää. Tuosta ne jatkavat matkaansa Tyrnävän suuntaan. Muuttavia lintuja on parvessaan aina 50-100 yksilöä ja yhden päivän aikaan saattaa nähdä neljä parvia muuttopuuhissa. Voimalinja on siis kohtalokas noille runsaille muuttoparville.

Linjan vaikutusalueelta virtaavat vedet Kiiminkijoen Natura 2000 -vesistöön. Saukkoja, viitasamma-koita, nahkiaisia ja jokirapuja elää tuossa Natura -vesistössä. Lisäksi maakotkia, suokukkoja, karhuja ja susia elää alueella vakituisesti. Tästä syystä tuo alue tulee pitää koskemattomana, eikä voimalinjaa kuin ei myöskään tuulimyllyjä tule alueelle rakentaa.

Nuorittan nuorisoseura, Ylikiimingin kalastuskunta, Kiiminkijoen kalatalousalue, Koiviston porotila ovat alueen toimijoita, jotka ainakin puuttuvat alueen toimijoiden listalta. Jakelu noin toimitettu puutteellisesti ja virheellisesti. Kyseisille toimijoille on elintärkeä vapaa luonto alueen eläimille, koska he saavat osittain elannon siitä.

Vaadimme, että voimalinjaa ei rakenneta alueelle.

2.7 Mielipide 7

Olisi kiva tietää mitä hyötyä tästä turhasta hankkeesta on tämän alueen asukkaille? Kun kaikista kenen kanssa keskustellut asiasta niin ei mitään hyötyä tänne tuosta hankkeesta, haitat vain tulisi.

Tutkimukset voimajohtoalueista puutteellisia. Eiköhän pitäisi koko voimalinja alue tutkia esim. linnuista ja eläimistä mitä linjan alle jäisi. Esim. alueelta Kaskikangas-Isolehto suurimmalta osin tutkimatta ja tarkastamatta. Ei kaikki linnut soilla asu. Täälläkin paljon vaarantuneita ja uhanalaisia lintuja kevät-syksy aikaan asustaa. Tulva-aluetta myös löytyy linja-alueelta.

Ylikiimingin yleisötilaisuudessa tammikuussa 2025 ei esittelijä voinut kertoa mitä alueita jotkin biologit ovat tutkineet, kun ei sattunut joku sovellus auki olemaan mistä tämä olisi selvinnyt, tuskin olisi kovin hankala ollut tätä aukaista. Salaista tuntuu olevan tämä touhu. Ja kuulijoista ja muista varmasti olisi myös hyvä tietää keitä nämä tutkijat ovat, että tehdäänkö tutkimukset puolueettomasti. Yleisötilaisuudessa ei esittelijät muka osanneet sanoa mitä maanomistajille korvattaisiin, jos heidän maille linjaa tulisi. Varmasti olisi jonkinlainen käsitys tai suunta ollut asiasta kertoa mutta tämäkin salattiin eli käytännössä voisi olettaa, että mitään korvauksia ei tule tai ovat ainakin niin olemattomia, että ei voitu ilmi tuoda.

Miksei näitä maisemantuhoajia vedetä kauas ihmisten talojen nurkkajuurilta ja ikkunamaisemista asu-mattomille alueille. Sekä ihmisten toimeentuloa viemästä, kun joillekin voi suurin tulo tulla juurikin metsistä. Ja kaikista paras olisi, kun ei tänne syrjäseuduille tuollaisia haittoja tuotaisi, kun ei mitään hyötyä ole ja tutkimuksiakaan ei ole hyvästi ja tarkasti tehty alueilta.

Ei ole oikein luottamusta herättävää tuollainen epämääräinen sieltä täältä tutkittu ja tietoja salaava toiminta hanketta kohtaan.

4.4.2025

2.8 Mielipide 8

Tuulialfa Oy:n Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on lyhyesti sanottuna tehty huolimattomasti ja puutteellisesti. Arviointiohjelman palautteissa annettuihin vaatimuksiin ja yhdistysten ja ihmisten mielipiteisiin ja huoliin ja täydennyspyyntöihin ei ole vastattu, eikä niitä ole huomioitu, eikä selvitetty tai niillä täydennetty. Puutteellisuuden osoittavat myös maastossa ”tarkastettujen” alueiden vähäisyys alueen laajuuteen nähden. Huolellinen tarkastelu vaatisi ympärivuotisen ja jatkuvan tarkastelun koko hankealueella. Pelkkä läpihihtely ei kerro totuutta esi-merkiksi linnuista.

Puutteellisuudesta kertoo myös se, että voimajohtohankkeen rikas linnusto ja eläimistö on käsitelty arviointiselostuksessa hyvin suppeasti. Arviointiselostuksessa kohta 18. Linnusto sisältää ainoastaan 11 sivua ja kohta 19. Muu eläimistö ja ekologinen verkosto vain 5 sivua. Yleisötilaisuudessa kuulijoille vakuutettiin, kuinka asiantuntevaa työtä kaikki biologit ja muut asiantuntijat ovat tehneet. Miten huolella tehdystä tutkimuksesta ei ole enempää kirjoitettavaa näin laajalta alueelta? Miten on mahdollista, että koko voimajohtohankkeen laajasta ja monipuolisesta linnustosta on vain 11 sivua kirjoitettavaa ja eläimistöstä vielä vähemmän?

Hankealueen ihmisiä myös ihmetyttää, miksi ei toimita avoimesti, vaan salataan ihmisiltä tietoja. Yleisötilaisuudesta Ylikiimingin kirjastoon ja asukastuvalle saaduissa kansiossa ei ole liitettää 7 Pesimälinnustoselvitystä Linnustoselvitystä, vaan kansiossa sivulla 14 lukee, että liite 7 on vain viranomaiskäyttöön.

Julkisesti nähtävillä olevat linnustoa koskevat liitteet ovat myös hyvin suppeita ja tiedot puutteellisia. Internetissä arviointiselostuksessa ovat Liite 7 Aittovaara-Pyhänselkä voimajohtohanke julkinen pesimälinnustoselvitys ja Liite 8 metsäkanalintujen soidinpaikka. Nämä selvitykset ovat hyvin puutteelliset. Voimajohtohankealueella elävät ja ympärivuotisesti liikkuvat ihmiset tietävät, mitä lajistoa alueella asuu, pesii ja missä ovat soitimella ja mitä muuttolintuja alueella esiintyy. Esimerkiksi voimajohtohankesuunnitelman alueella B-C ja C-D on todella paljon linnustoa ja pesintää ja soidinta, mutta selvityksessä nämä eivät tule ilmi oikealla tavalla. Toivottavasti ELY on tarkka ja vaatii asianmukaista ja tarkkaa selvitystyötä koko hankealueen linnuston ja eläimistön tutkimiseen, eikä vaaranna erittäin uhanalaista lajistoa.

Yleisötilaisuudessa meille kerrottiin, että Tuulialfan hankkeessa ja ELY:llä on vaihtunut henkilöstöä, minkä vuoksi kaikkia asioita ei ole hoksattu huomioida. Tässä hankkeessa on kyse luonnosta eläimien ja lintuineen, ihmisten elin- ja asuinympäristöstä. Jos ELY:llä tai Tuulialfalla vaihtuu henkilöstöä ja siitä aiheutuu tietokatkoksia ja huolimattomuutta, voimajohtohankealueen ympäristö, luonto ja ihmiset eivät voi olla ne, jotka siitä kärsivät ja tärkeät asiat jäävät huomioimatta.

Voimajohtohankealueella vaihtoehtoon VE2-suunnitelma kulkee tulva-alueella, mitä ei edelleenkään ole arviointiselostuksessa otettu huomioon. Jos voimajohtohanke toteutetaan, on ainoa vaihtoehto VE1, joka päättyy Vuoton asemaan. Maakuntakaavassa ei ollut esillä lainkaan Tuulialfan vaihtoehtoa VE2 pisteeltä C-eteenpäin. Maakuntakaavassa oli merkitty eri linja, joka noudatti vanhaa linjasuunnitelmaa, joka ei kulkenut lähellä ihmisasutusta ja jossa oli huomioitu muun muassa tulva-alue.

Tuulialfa Oy suunnittelee voimajohdon rakentamista suunnitteilla olevien Aittovaaran (Pudasjärvi) tuulivoimahankkeen ja Mustasuo-Tynnyrikorven (Oulu, Utajärvi) tuuli- ja aurinkovoimahankkeen liittämiseksi sähköverkkoon. Samaan aikaan lähellä Pudasjärvellä on myynnissä tuulivoimapuisto Tolpanvaarassa, koska tuulivoiman kannattavuus on vähentynyt. Samaa on uutisoitu myös esimerkiksi Ruotsista. Miksi Tuulialfa jatkaa hankkeen suunnittelua, eikä ota aikalisää tai mieti olemassa olevan puiston mahdollisuuksia? Tämä voimajohtohanke pitäisi laittaa tauolle ja selvittää asiat.